

Directa

setmanari de comunicació

Núm 316 8 de maig de 2013 1,70€

L'asil LGTBI, un dret escàs

L'Estat espanyol va ser pioner en el reconeixement dels drets de les refugiades LGTBI, però, a la pràctica, no en facilita la protecció

PÀGINES 2-4

8-9

La **segregació escolar** a Catalunya: quan la discriminació comença a l'escola

16

El barri malagueny de la Palmilla, en lluita pel **dret efectiu a l'aigua**

18-19

El tancament de l'**Espai Mallorca**: crònica d'un despropòsit polític

A fons

La **vaga de lloguers** de 1931, entre la desobediència massiva i l'acció directa

ESTIRANT DEL FIL

Des de 2009, la persecució per diversitat sexual i de gènere és un dels supòsits que contempla la legislació espanyola per atorgar asil a una persona refugiada, però, a l'hora de la veritat, la majoria de sol·licituds del col·lectiu LGTBI –com passa amb totes les sol·licituds d'asil– són denegades. Les entitats denuncien la manca de voluntat política per aplicar una normativa molt avançada. L'Estat espanyol, a la cua de la UE pel que fa a peticions d'asil rebudes, és molt restrictiu a l'hora de donar protecció internacional.

DRETS // LES ONG DENUNCIEN QUE L'ESTAT HA TOMBAT SOL·LICITUDS AMB L'ARGUMENT QUE ELS HOMOSEXUALS, SI VIUEN AMB DISCRECIÓ, NO HAN DE PATIR

L'asil de persones LGTBI: un dret amb molts obstacles

Bertran Cazorla

@bcr_

Yasira, una transsexual panamenya de 29 anys, només va poder somniari en la possibilitat d'encetar una vida en llibertat a l'Estat espanyol durant una setmana, després d'aterrar a Barajas el 7 de març d'enguany. El dia 13, va ser deportada al seu país. El Ministeri de l'Interior no va admetre a tràmit la seva sol·licitud d'asil, a pesar de tenir un informe favorable de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR) i a pesar que Yasira denunciava que havia estat empresonada i maltractada en diverses ocasions des dels tretze anys. El ministeri no ho nega, però, a la seva resolució, al·lega que "aquest maltractament per part de les forces policials sembla que es produeix en un context molt concret, que és l'exercici de la prostitució".

El cas de Yasira, que va tenir el suport de la Comissió Espanyola d'Ajuda al Refugiats (CEAR), no és l'únic que ha denunciat la Federació Estatal de Lesbianes, Gais, Transsexuals i Bisexuals (FELGTB) les darreres setmanes. També va alertar que, el 5 d'abril, després de passar deu dies a la zona d'asil de Barajas, una lesbiana va ser deportada al Camerun, país on l'homosexualitat sí que està penalitzada. "La persecució per diversitat sexual i de gènere no s'està tenint en compte a la pràctica majoria de les sol·licituds que es presenten a Espanya -van denunciar la FELGTB i CEAR arran del cas de Yasira-, tot i que està incorporada a la llei d'asil".

El 2009, el govern de José Luis Rodríguez Zapatero va aprofitar la darrera reforma d'aquesta norma per esmentar explícitament les persones amb una orientació sexual o una identitat de gènere no heteronormativa com un d'aquests "grup socials determinats" sota els quals la Convenció de Ginebra va agrupar, el 1951, totes les persones perseguides per un motiu que no fos polític, racial, religiós o de nacionalitat, però que també eren susceptibles de ser refugiades. Després de 50 anys i un bloqueig de la Conferència Islàmica i el Vaticà, el

2007, l'ONU va reconèixer els drets del col·lectiu LGTBI, inclòs el d'asil, en els Principis de Yogyakarta. L'Estat espanyol es va afanyar a ser dels primers a adaptar-se a la nova realitat. "Tenim lleis molt avançades, però també manca de voluntat", lamenta Rodrigo Arandeda, de l'Associació Catalana per a la Integració d'Homosexuals, Bisexuals i Transsexuals Immigrants (ACATHI).

PROBLEMA DE SENSIBILITZACIÓ

No és tant una qüestió política com una qüestió administrativa, assenyalen les advocades d'ONG que assessoren persones sol·licitants d'asil. Malgrat les declaracions homòfobes de Jorge Fernández Díaz, l'actual responsable del ministeri que s'ocupa de la política d'asil, el d'Interior, aquest dirigent del PP ha mantingut al càrrec l'anterior subdirector general d'Asil, Joaquín Tamara. El problema és de sensibilització: l'adjectiu *polític* es continua afegint de manera massa automàtica al subjecte *asil*, assenyala Anna Figueras, advocada del Comitè Català d'Ajuda al Refugiats (CCAR), que està enllentint un informe específic que sensibilitza sobre les persecucions per orientació sexual i identitat de gènere que encara es pateixen arreu del món.

L'ONU va reconèixer els drets del col·lectiu LGTBI, inclòs el d'asil, l'any 2007

Les denegacions de sol·licituds no són més altes en casos de persecució homòfoba que en altres casos, segons la impressió de les lletrades que les formulen. No hi ha dades oficials, però calculen que un 20% de les sol·licituds d'asil al·leguen, entre altres motius, persecució per raó de gènere, que pot incloure orientació sexual o identitat. El problema és que, si la forma altament restrictiva amb què l'Estat espanyol tracta qualsevol sol·licitud d'asil ja el situa a la cua d'Europa en les estadístiques de concessió de l'estatut de refugiada, les persones LGTBI encara topen amb més obstacles: d'una banda, l'Estat és procliu a tombar les

sol·licituds si l'homosexualitat no està perseguida legalment als països d'origen de les potencials refugiades i, per tant, ignora els contextos socials on sí que pot existir discriminació. De l'altra, les sol·licituds de persones que no estiguin exposades directament a un perill objectiu tampoc tenen moltes perspec-

La Federació Estatal de Lesbianes, Gais, Transsexuals i Bisexuals denuncia la manca de voluntat política per aplicar la normativa vigent / ANUAR

tives d'èxit, apunta Paloma Favieres, lletrada del CEAR.

El cas de Yasira és un exemple del primer dels obstacles que esmenta Favieres. "Els informes de diversos organismes internacionals consultats via Internet no fan cap menció explícita al col·lectiu LGTB com a grup de risc", al·legava el

2010

Aquell any Txèquia va ser notícia quan va transcendir que sotmetia alguns homes que hi sol·licitaven asil a proves degradants

20%

S'estima que prop d'una de cada cinc persones sol·licitants d'asil a l'Estat asseguruen que han patit persecució per raó de gènere

2.600

Durant el 2012, l'Estat espanyol va rebre 2.600 peticions de protecció internacional, menys de l'1% del total de la UE

Ministeri de l'Interior per no admetre a tràmit la seva petició. En efecte, les conductes sexuals divergents estan despenalitzades al Panamà des de 2008. Però Yasira continuava denunciant vexacions, fins i tot per part de la policia panamenya. Unes vexacions que, va respondre Interior, estaven relacionades amb l'exercici de la prostitució i no amb la seva transsexualitat. "Això és discriminació doble", lamenta Favieres, que assenyalava que casos com aquest són habituals. Hi ha països que han despenalitzat l'homosexualitat per entrar a organismes internacionals com l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa (OSCE), però això només ha fet empitjorar la situació de les persones LGTBI: el canvi legal no ha anat acompanyat de canvis socials, però és més difícil demostrar la persecució, explica Figueras.

"UN DRET OCULT NO ÉS UN DRET"

Els canvis legals "han de ser més que merament transicionals", diu l'ACNUR a les seves darreres recomanacions sobre política d'asil, publicades el 2012, que contenen molts punts centrats en la tramitació de sol·licituds de persones LGTBI. "Aquestes reformes poden no impactar, en el futur immediat o a mitjà termini, en la manera que, generalment, la societat percep les persones amb una orientació sexual o una identitat de gènere divergent", apunta. Per demostrar que això és així als països dels seus clients, les advocades usen informes d'ONG com Human Rights Watch o Amnistia Internacional. No està regulat, però, el valor que tenen durant el tràmit de la sol·licitud.

L'Estat és procliu a tombar les sol·licituds si l'homosexualitat no està perseguida legalment als països d'origen

Els elements objectius, com una legislació homòfoba, són un element que pot decantar una concessió o una denegació d'asil. Però també és determinant l'element subjectiu: el temor de la persona sol·licitant de patir repressió. I aquí, l'Estat també és molt restrictiu, assenyalava Favieres: "Només accepten perfils súper alts, d'activistes que s'hagin exposat molt", explica. Aquesta advocada i Figueras apunten que coneixen exemples de sol·licituds que han estat denegades per l'Estat amb l'argument que l'homosexualitat no està perseguida al país d'origen de la persona sol·licitant i que, per tant, si du una vida discreta, no ha de patir. "Un dret ocult no és un dret", conclou Favieres. ◀

"Tot i que no tinc res, aquí sóc jo mateix"

El Ministeri de l'Interior acaba de denegar la sol·licitud d'asil a un georgià que va fugir del país per la seva orientació sexual i fa un any i mig que viu a Barcelona

/ PAU BARRENA

Bertran Cazorla

@bcr_

Mentre fugia, el noi es va aturar i va mirar el riu Mt'k'vari des d'un pont de Tiflis, capital de Geòrgia. Acabava de confessar la seva homosexualitat a un capellà de la catedral de la ciutat -buscant refugi- i el capellà l'havia fet fora a crits del temple, entre les increpacions d'altres fidels. O es llançava al riu o marxava del país. I va decidir marxar. Ho narra Giorgi des d'una terrassa del Raval, mentre la gent passeja, gaudint d'una tarda assolellada de primavera, lliurement. Però aquest home de 25 anys encara té prou por -"els georgians som pocs i, a Barcelona, n'hi ha molts" - per triar un nom fictici per explicar com va iniciar el seu periple per mirar d'esdevenir un refugiat a l'Estat espanyol; un periple inconclus, ja que, el 14 de febrer, després d'un any de tràmits, el Ministeri de l'Interior va resoldre la seva sol·licitud d'asil desfavorablement. Ara, espera que l'Audiència espanyola resolgui el recurs que ha presentat.

Un poblet rural i un nen que nota que és diferent: el relat de Giorgi, criat en una vila a la regió de Guria, prop del Mar Negre, recorda el de molts altres infants LGTBI d'arreu del món. "Els nens es burlaven de mi pel meu aspecte; em llevava i no volia anar a l'escola", recorda. Havia de dissimular la seva ploma: "Actuava durant tant de temps que m'oblidava de com era jo". Sobre el paper, les relacions entre persones del mateix sexe es van despenalitzar l'any 2000,

"Abans, ni s'imaginaven que existissin els gais; ara, els odien"

quan Geòrgia va entrar al Consell d'Europa. "Abans, ni s'imaginaven que existissin els gais; ara, els odien", relata Giorgi en relació a l'efecte que va tenir aquesta modernització al carrer. Per a ell, aquest canvi legal fa que sigui més difícil acreditar que reuneix les condicions per ser refugiat. No va denunciar mai cap agressió. En un país on, relata, "fins i tot els professors m'estaven ferint (...) no podia estar segur que la policia

no fes el mateix". En aquest context, va començar a pensar en l'Estat espanyol com a indret on cercar la llibertat. Així doncs, Giorgi va marxar a estudiar filologia hispànica a Tiflis a l'època que l'Estat espanyol aprovava el matrimoni igualitari. Finalment, l'estiu de 2011, va viatjar a València amb una beca europea. En tornar al seu país, es va sentir amb prou forces per confessar la seva orientació sexual a la família. "La reacció va ser pitjor del que em pensava; el meu pare em volia matar", recorda. Va fugir de casa i no ha tornat a veure la família, narra. El novembre de 2011, va tornar a l'Estat -aquesta vegada, a Barcelona- i s'hi ha quedat. El febrer de 2012, va presentar la sol·licitud d'asil que ara li han denegat. La situació d'interinatge permanent en què viu no li permet tenir una feina estable, es queixa. Però no vol ni pensar a desistir. "Tot i que no tinc res, aquí sóc jo mateix", afirma, mentre explica que, de la literatura espanyola, li agrada Lorca, és clar. Però especialment la personalitat del Quixot, capaç d'enfrontar-se als molins. "Jo no sóc cap Quixot", matisa, perquè no es va voler enfrontar a les mentalitats del seu país. ◀

ESTIRANT DEL FIL

DRETS // L'ESTAT ESPANYOL REP MENYS DE L'1% DE LES SOL·LICITUDS D'ASIL D'UNA UE MÉS PREOCCUPADA PER BLINDAR FRONTERES QUE PER GARANTIR DRETS

La punta de llança de l'Europa fortalesa

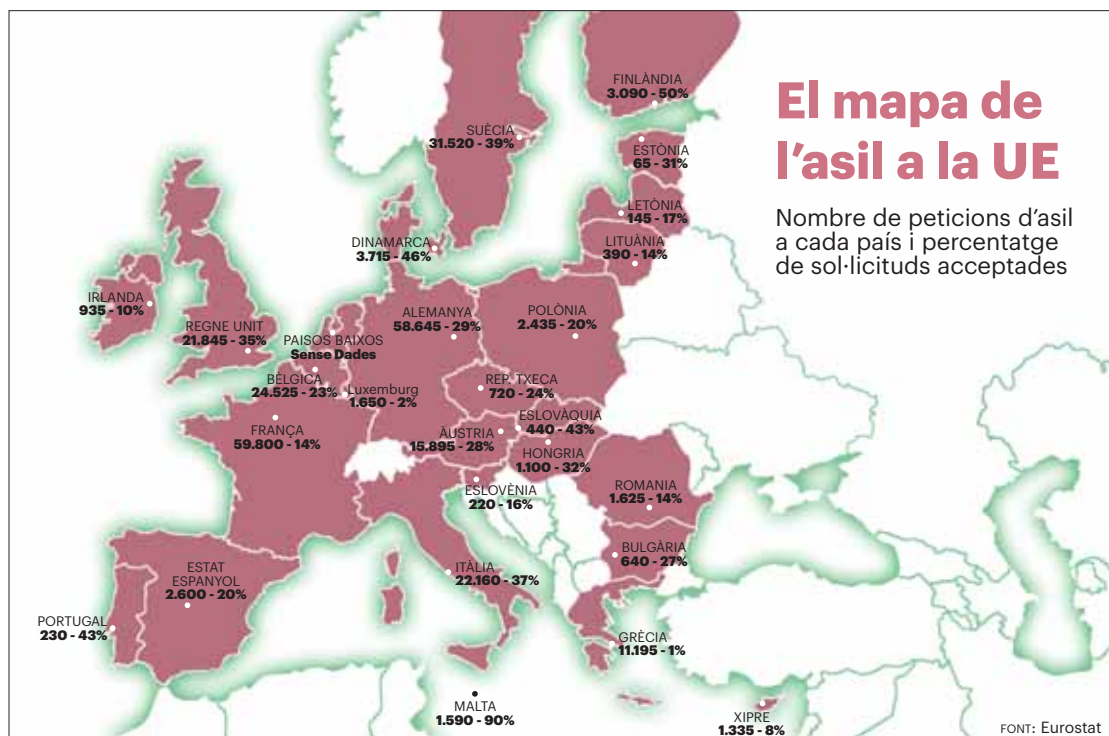
Marc Font

@marcfontribas

Quan una persona refugiada decideix sol·licitar protecció internacional a algun dels països de la Unió Europea, difícilment opta per l'Estat espanyol. És molt més probable que ho faci per un Estat del nord o del centre del continent. Les xifres ho mostren amb claredat. Segons dades de l'Eurostat -l'oficina estadística de la UE-, el 2012, els 27 membres de l'organització van rebre 268.495 sol·licituds d'asil. De totes elles, l'Estat espanyol, que concentra el 9,4% de la població comunitària, només en va tramitar 2.600 (menys de l'1%). Ras i curt, és el segon país de la UE que registra menys peticions de protecció internacional per part de refugiades en relació a la seva població. L'any passat, França i Alemanya es van apropar a les 60.000 demandes d'asil, mentre que Suècia va superar les 30.000 i Bèlgica, Itàlia i el Regne Unit es van situar per sobre les 20.000. En tot cas, la tendència general a la UE és rebre menys peticions, una conseqüència de "l'èxit de les polítiques nacionals i europees de blindatge de les fronteres davant la possible arribada de persones migrants i refugiades", segons va denunciar la Comissió Espanyola d'Ajuda al Refugiats (CEAR) al seu darrer informe anual, publicat el juny de 2012.

Només el 27% de les peticions que es van fer a la UE l'any 2012 van ser acceptades

Presentar una sol·licitud d'asil no garanteix, ni molt menys, rebre protecció internacional. De fet, el 2012, només el 27% de les peticions (71.580) que es van fer a la UE van ser acceptades. La major part (37.245) van suposar la concessió de l'estatus de refugiada, mentre que 27.920 van derivar en l'atorgament de protecció subsidiària a l'Estat espanyol, suposa un permís de residència d'un any i 6.415 en l'autorització de residència al país per raons humanitàries. Amb un 20% de peticions acceptades, l'Estat espanyol se situa per sota de la mitjana europea i està molt allunyat del gairebé 50% que registren Dinamarca i Finlàndia o del 39% de Suècia. Els criteris per donar el vistiplau a una

El mapa de l'asil a la UE

Nombre de peticions d'asil a cada país i percentatge de sol·licituds acceptades

sol·licitud de protecció són molt divergents i la Comissió Europea està enllentint un conjunt de mesures amb l'objectiu d'homogeneïtzar els processos i que els estats estiguin obligats a donar una resposta a la refugiada en un termini màxim de sis mesos, per evitar que es continuï eternitzant els tràmits, amb casos que actualment s'allarguen diversos anys.

RESTRICCIONS CREIXENTS

El 1984, el govern espanyol -aleshores presidit pel socialista Felipe González- va aprovar la primera llei d'asil. Només aquell any i els consecutius fins el 1987, el nombre de sol·licituds de protecció internacional va ser inferior a les 2.600 registrades el 2012, res a veure amb les 12.615 de 1993 o, més recentment, les 9.490 de 2001, segons les dades de l'Oficina d'Asil i Refugi (OAR), l'organisme del Ministeri de l'Interior encarregat de tramitar-les. El nombre tan baix de peticions acceptades i la poca tradició en l'acolliment de persones refugiades en comparació amb d'altres estats europeus expliquen l'escàs nombre de

sol·licituds que, històricament, ha rebut l'Estat espanyol.

Segons l'informe del CEAR, els darrers anys, la tendència s'ha accentuat arran de les "enormes dificultats existents per accedir al procediment de protecció internacional als centres d'internament

Presentar una sol·licitud d'asil no garanteix, ni molt menys, rebre protecció internacional

d'estrangers (CIE), llocs fronterers i costes", on s'han detectat "múltiples irregularitats", vinculades fonamentalment al dret a una assistència jurídica especialitzada. El CEAR també dona com a arguments el fet que s'hagi intensificat la restricció de la llibertat deambulació de les persones que sol·liciten asil a les ciutats de Ceuta i Melilla -on arriben bàsicament refugiades africanes-, de manera que se'ls veta trepitjar la península, o la imposició -el 2011- d'un visat de trànsit a les persones siria-

nes, que els fa impossible arribar a l'Estat espanyol i sol·licitar-hi protecció internacional.

EL CAS DE LA PRIMAVERA ÀRAB

La crisi humanitària que va desfermar l'anomenada primavera àrab als països del Magreb durant el 2011 va posar de manifest la insolidaritat de la UE, més preocupada de blindar les seves fronteres que de garantir el respecte dels drets humans de les persones refugiades i necessitats de protecció internacional, segons va subratllar el CEAR al seu darrer informe anual. I és que, l'abril de 2011, Tunísia -en plena transició després del derrocament del dictador Ben Ali- va acollir més de 200.000 persones refugiades -fonamentalment provinents de Líbia-, deu vegades més que Itàlia. L'Europa fortalesa s'estén amb el desplegament dels seus controls fronterers (Frontex) als països del nord de l'Àfrica i, si cal, violant el que estableixen la Convenció de Ginebra de 1951 o la Carta de Drets Fonamentals de la UE amb relació a les persones refugiades. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

S'inicia la recollida de signatures perquè el Parlament aprovi un subsidi per a les persones sense ingressos

8-9

La segregació escolar converteix el sistema educatiu català en un dels

DRETS // S'INICIA LA RECOLLIDA DE SIGNATURES PERQUÈ EL PARLAMENT CATALÀ APROVI UN SUBSIDI PER A LES PERSONES SENSE INGRESSOS

Renda Garantida Ciutadana: una ILP de supervivència

Mariana Cantero

@La_Directa

Diferents agents socials es van posar en marxa, el 2011, per presentar una Iniciativa Legislativa Popular (ILP) per demanar la implementació d'una Renda Garantida Ciutadana (RGC): una prestació econòmica de fins a 660 euros que percebrien aquelles persones que no tenen ingressos o que en tenen, però mínims. Amb l'Estatut de Catalunya a la mà (l'article 24.3 diu que "les famílies o persones en situació de pobresa tenen dret a accedir a una Renda Garantida Ciutadana que els garanteixi una vida digna") i en l'actual context de crisi, sindicats com UGT, CCOO i la IAC, l'Assemblea de Treballadors i treballadores aturades de Barcelona, entitats com Attac-Acordem o Justicia i Pau i partits com ERC, ICV i el PSC han engegat motors per començar a recollir les signatures necessàries per l'admissió a tràmit de la iniciativa, que hauran d'entregar abans de l'octubre d'enguany.

"La iniciativa de la RGC neix d'una realitat caòtica, del creixement de la pobresa i del fet que l'Estatut d'Autonomia de Catalunya recull el dret de tenir cobertes les necessitats bàsiques. Amb aquest marc legal que reconeix aquest dret, impulsem una ILP perquè el Parlament de Catalunya hagi, com a mínim, de debatre sobre el tema", explica Cristina Faciaben, secretària de Socioeconomia de CCOO, un dels sindicats impulsors de la iniciativa. L'any 2011, es va conformar el grup promotor de la iniciativa, que nou mesos després va constituir la comissió promotora, amb un llistat de membres que es presenten de manera indivi-

La pressió social va fer possible que el Parlament admetés a tràmit la iniciativa per unanimitat

dual, encara que pertanyen a diferents col·lectius (com els secretaris generals de CCOO i UGT o d'altres entitats). "En el marc d'aquesta comissió promotora, es va aprovar el text de la ILP", relata el portaveu de la Coordinadora de les Assemblees d'aturats de Catalunya Diosdado Toledano.

El text es va presentar amb el segon govern de Mas constituït, un executiu que, en principi, es mostra contrari a tirar endavant la RGC al·legant motius econòmics. Finalment, però, la pressió social, les manifestacions d'aturades i l'actuació de diferents grups polítics van fer que, el 12 de març, el Parlament admetés a tràmit la iniciativa per unanimitat. Des d'aleshores, s'han convocat les fedatàries, prop de 225 persones que donen fe que les signatures són vàlides. "Ja tenim els plectres per recollir firmes i ara tenim quatre mesos, prorrogables a dos més, per recollir les signatures. La nostra idea és aprofitar aquest temps per explicar la iniciativa, el contingut del text, a la ciutadania i generar una consciència i mobilitzar la gent", diu Toledano.

MANCA DE VOLUNTAT POLÍTICA

Després que el govern espanyol del PP hagi tombat la ILP per la dació en pagament i davant el conegut argument econòmicista de *no tenim calés*, és factible presentar una iniciativa d'aquesta mena i arribar a aconseguir l'objectiu? "Des del primer moment, la consellera de Benestar Social ha manifestat la impossibilitat

de dur a terme una renda d'aquestes característiques. Però nosaltres no volem entrar en discussions sobre la viabilitat econòmica de la iniciativa perquè la veiem com una necessitat, creiem que és una qüestió de voluntat política. Hi ha altres coses que no són importants per les persones perquè no resolten els seus problemes del dia a dia i, per tant, els diners han de sortir d'on sigui. Els polítics tenen l'obligació d'atendre les necessitats de les persones. A part, la implementació d'aquesta mesura pot repercutir positivament en una reactivació del consum, que ara està mig mort perquè la gent no té cap mena de capacitat de compra", contesta Faciaben.

"Nosaltres optem per la RGC per adreçar-la a la gent que no té ingressos o que gairebé no en té. Calculant amb l'Indicador Públic de Renda a Efectes Públics (l'IPREM, que ha substituït el salari mínim com a paràmetre) -a Catalunya són 537 euros al mes per dotze pagues-, exigim 664 euros, una xifra petita per poder viure, pagar un lloguer i menjar. És més que el PIRMI, però no molt", valora Toledano, que afegeix que l'argument del dèficit pressupostari que esgrimeix l'ad-

Marxa contra l'atur i per la renda ciutadana del 27 de febrer / TERESA FORN - FOTOMOVIMIENTO

ministració en aquest sentit no és vàlid. "El cost total de la RGC són prop de 2.000 milions d'euros, un 6% del pressupost de la Generalitat. La seva resposta és que l'aplicació d'aquesta mesura en el context actual no és possible, però aquests diners es poden treure de polítiques d'ingressos, perquè la RGC s'hauria de posar en marxa el més aviat possible. Nosaltres pressionarem perquè sigui així. Contràriament al govern, que diu que no ens ho podem permetre, nosaltres diem que no podem permetre aquestes situa-

"El cost total de la RGC són prop de 2.000 milions d'euros, un 6% del pressupost de la Generalitat"

cions. Catalunya no es pot permetre que la gent visqui així". Tot i que Toledano reconeix que la solució, a llarg termini, passa per canviar les polítiques per generar ocupació, diu que la necessitat immediata exigeix donar una resposta ràpida a la població que no cobra cap prestació. ◀

LES DADES DE LA POBRESA

902.300

PERSONES A LATUR

24,53%

DE LA POBLACIÓ

267.000

LLARS AMB TOTES LES PERSONES ACTIVES DESOCUPADES

23.100

MÉS QUE EL PRIMER TRIMESTRE DE 2012

Diferències entre Renda Bàsica i Renda Garantida Ciutadana

La Renda Bàsica és una prestació econòmica que dona l'Estat sense tenir en compte condicionants de cap tipus, ja sigui edat o ingressos, ni demanar cap mena de requisit a canvi, com ara demostrar que s'està desenvolupant una recerca activa de feina. Encara que hi ha diferents interpretacions sobre el tema, l'economista marxista Miren Etxezarreta explica que "és una renda obligatòria i universal per a tota la ciutadania, sense contrapartides, sense requisits i que tampoc implica un control sobre les persones que la reben, perquè tothom hi té dret. És un dret universal, com si fos l'educació. La podria rebre la filla d'un immigrant o la del Botín. Però això, dins un sistema capitalista, és gairebé impossible d'implementar perquè no hi ha voluntat".

La Renda Ciutadana és una reinterpretació de la primera, una adequació del concepte, però que parteix d'una concepció dels drets socials ben diferent, perquè només hi poden accedir les persones que reuneixen una sèrie de requisits. Només tenen dret a percebre-la aquelles persones que estan a l'atur, no tenen ingressos i/o compleixen uns paràmetres determinats per l'Estat. Ni és universal ni s'atorga sense contrapartida. La renda ciutadana, doncs, constitueix una renda d'assistència.

Darrere aquestes dues opcions, hi ha diferents con-

cepcions de la teoria econòmica i del repartiment de la riquesa que genera un país, amb la conseqüent disputa entre diferents corrents de pensament. "Hauríem de lluitar per una renda bàsica que sigui universal; no entenc l'obligació d'acomplir amb determinats requisits, de dir a la gent que ha d'anar a treballar quan no hi ha feina. Com volen que treballi, la gent, si no hi ha feina? S'ha d'anar cap a la universalitat. Però, en les condicions actuals, lluitar per una renda garantida per les més pobres és una emergència; llavors, crec que està bé", valora Etxezarreta. No obstant això, l'economista creu que el més adient és la generació d'ocupació, un fet que implicaria que la gent no hagi de cobrar cap mena de subsidi.

José Iglesias, sociòleg i economista, va una mica més enllà i relaciona la renda garantida a una mena d'ajut a la mà d'obra barata, que exigeix fer una distinció entre "el pobre autèntic" i el que fingeix ser-ho, una tasca que històricament "ha estat administrada per una relació de convivència entre l'Estat i l'Església". L'existència d'aquesta mena d'ajuts, afegeix Iglesias, col·labora a forjar un "estigma del subsidiat" i promou l'economia submergida, sense oblidar que "els requisits exposats exigeixen que els possibles beneficiaris siguin pobres d'autèntica solemnitat".

Tot i que l'Estatat recull el dret de tenir cobertes les necessitats bàsiques, la Generalitat ha congelat la concessió de prestacions com el PIRMI / ROBERT BONET

Per Miren Etxezarreta, "en les condicions actuals, lluitar per una renda garantida per les més pobres és una emergència" / ROBERT BONET

Les experiències del Canadà, el Brasil i el País Basc

No hi ha cap país on s'apliqui la renda bàsica com a prestació de dret universal a la qual puguin tenir accés totes les ciutadanes, però els territoris on s'han implantat les mesures que es podrien acostar més a una renda bàsica universal són el Canadà i el Brasil.

El Canadà és el país que es troba més a prop d'aplicar una renda d'aquest tipus, ja que totes les persones jubilades (a partir dels 65 anys) tenen dret a una prestació acumulable a la pensió. Els diners que l'Estat canadenc destina a aquesta prestació provenen dels impostos que apliquen a la indústria extractiva del petroli.

El Brasil, per altra banda, va aprovar, el 2004, una llei que establia el dret de cobrar una renda bàsica per a totes les ciutadanes i estrangeres que fa més de cinc anys que resideixen al país; aquesta normativa, però, encara no s'ha dut a la pràctica. L'Estat francès és un dels territoris on el tema s'ha portat al debat públic, però, fins ara, només s'ha aconseguit que el govern reconegui que aquesta mena d'ajudes són útils per pal·liar la pobresa.

Pel que fa a l'Estat espanyol, la Comunitat Autònoma Basca és la que té una prestació econòmica, en aquest cas, un PIRMI "millorat", segons veus expertes, ja que, si es concedeix, l'administració té l'obligació de pagar. Aquesta prestació és vinculant, és a dir, l'administració no pot al·legar excuses pressupostàries per no fer-la efectiva.

Quan la discriminació comença a l'escola

El sistema educatiu català és un dels més inequitatius de la Unió Europea. Des de ben petita, la quitxalla se separa *de facto* en funció de la nacionalitat o de l'origen socioeconòmic. Aquest fet genera nuclis de marginació i posa en perill la igualtat d'oportunitats a Catalunya. Mentre l'administració catalana es desenten del problema, alguns municipis han iniciat diferents experiències per corregir la tendència a la polarització.

Pau Casacuberta

@pauontour

"**H**em perdut l'escola del barri!", comenta una veïna de Sabadell, fent referència a la seva escola, que aquí no anomenarem per preservar l'anonimat de l'alumnat i el professorat. Per la gent que l'escolta, l'afirmació resulta desconcertant. A simple vista, l'escola es troba al mateix lloc de sempre. Cada dia, obre les portes a les nou del matí i, a la tarda, després de les classes, la canalla surt al carrer entre xisques i rialles, tal com ha passat des que es va inaugurar, l'any 1976.

En realitat, no és que l'escola hagi desaparegut, sinó que l'alumnat ja no és el mateix d'abans. El nostre col·legi es troba en un barri humil que, durant els últims anys, s'ha omplert de famílies de totes les procedències. Actualment, bona part de l'alumnat és migrant o d'origen migrant. Les famílies autòctones, que temen que la mescla nacional afecti la qualitat de l'ensenyament, han optat per algun dels centres concertats que hi ha dins la mateixa zona d'escolarització.

Les generoses concessions al sector privat són incompatibles amb l'equitat educativa

Malgrat els prejudicis amb tints xenòfobs d'una part del veïnat, l'equip docent gairebé no ha notat el canvi. Empar Soler, nom fictici de la directora actual, va començar a treballar-hi l'any 1988. Llavors, la majoria d'alumnes eren fills i filles de migrants de la resta de l'Estat i les dificultats eren les mateixes que les d'ara. Calia superar la barrera lingüística i esforçar-se perquè la mainada s'integrés amb normalitat a la societat catalana. Soler no veu gaire diferències entre unes i altres: "Els nens són nens a tot arreu: amb les seves actituds, els seus defectes, les seves piquesques..."

La segregació escolar (és a dir, la distribució desigual de l'alumnat en funció de la nacionalitat o la classe social) és un dels grans mals del sistema educatiu

català. Un informe extraordinari del Síndic de Greuges de l'any 2008 i diverses publicacions de la Fundació Jaume Bofill han alertat repetidament del problema. Segons dades del Departament d'Educació, al sector públic, hi ha gairebé un 20% d'alumnes d'origen estranger, mentre que, al sector privat, la xifra tan sols arriba al 7%. Actualment, Catalunya té un dels índexs de segregació més elevats de tot l'Estat, igualat amb la Comunitat de Madrid i només superat per Múrcia.

Si la classificació es fes en funció de l'origen socioeconòmic i no de la nacionalitat, els desequilibris encara serien més grans. Així ho creu Xavier Bonal, professor de sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, que lamenta que el Departament d'Educació no ofereixi més dades sobre la composició social de les escoles: "Les estadístiques no són neutres. Amb un altre tipus de classificació, l'índex de segregació encara seria pitjor".

EFICIÈNCIA ECONÒMICA

Per Bonal, millorar la distribució de l'alumnat és tant una qüestió de justícia social com d'eficiència econòmica. L'anomenat *efecte company* (la influència de la classe en el rendiment acadèmic) es manifesta, sobretot, en l'alumnat més desfavorit. L'estudiantat que prové d'un entorn benestant es pot beneficiar del suport familiar i, en general, aconsegueix bons resultats independentment de les companyes de classe. L'alumnat d'origen immigrant, en canvi, obté més bons resultats en una escola de composició diversa tant d'origen com de classe social.

Així doncs, detectar els casos de Necessitats Educatives Especials (NEE) i repartir-los de manera equitativa entre els diferents centres educatius podria ser el sistema més eficaç de lluitar contra el fracàs escolar i de fer rendible la despesa educativa. Això sense parlar de l'efecte sobre el cost social i econòmic de la marginació, que es podria reduir de manera

La principal responsable de garantir l'equitat educativa és la Generalitat de Catalunya / SARAI RUA

significativa amb una política educativa més igualitària.

EL DUBTÓS DRET D'ESCOLLIR

Malauradament, el Departament d'Educació no sembla gaire disposat a emprendre aquest camí. El tancament d'escoles públiques i la renovació de concerts amb diverses escoles privades (algunes de les quals han convertit la segregació en la seva raó de ser principal, com les que separen nens i nenes adduint *raons pedagògiques*) aprofundeixen les desigualtats en el sistema educatiu.

De fet, el departament dirigit per Irene Rigau ha convertit l'anomenat *dret d'escollir escola* -puntal de les campanyes de l'Església catòlica a favor de la "llibertat d'ensenyament"- en un dels pilars de la política educativa de la Generalitat. En lloc d'oferir una educació de qualitat, sembla que la preocupació principal de l'administració sigui presentar diferents opcions educatives a les famílies, com si

aquesta possibilitat d'elecció garantis automàticament la solidesa del sistema educatiu del país. La diversitat educativa, però, no és un problema en si mateixa. El perill arriba quan aquesta diversitat es converteix en competència mercantil, de manera que algunes famílies poden accedir a determinades escoles, mentre que d'altres, per manca d'informació o de recursos econòmics, s'han de conformar amb escoles que disposen de menys prestigi social. Xavier Bonal considera que la progressiva polarització del sistema educatiu s'explica, en bona part, "pels interessos de classe i les pressions dels grups d'interès, que són prou forts perquè la llibertat d'elecció pesi més que el benestar col·lectiu".

EL PAPER DELS MUNICIPIS

Davant la passivitat de la Generalitat en l'assumpte, alguns municipis han intentat resoldre el problema pel seu compte. El mes de febrer, la Fundació Jaume Bofill va presentar un llibre que exposa les experiències que s'han dut a terme a sis municipis catalans i que, amb més o menys encert, han intentat eliminar els nuclis escolars de marginació. A Olot, per exemple, ha augmentat notablement la reserva de places per alumnes amb NEE. L'alumnat que podria tenir dificultats d'aprenentatge, a causa del seu origen social o d'altres casuístiques, es reparteix a tots els centres de la ciutat, tant públics com privats. A més, l'Ajuntament ofereix transport públic gratuït a l'estudiantat que s'ha de desplaçar lluny de casa.

Catalunya té un dels índexs de segregació més elevats de tot l'Estat

Malgrat les iniciatives que s'han dut a terme des de l'àmbit municipal, el sociòleg Xavier Bonal considera que la principal responsable de garantir l'equitat educativa és la Generalitat. Per millorar la distribució de l'alumnat no fa falta un gran pressupost ni grans canvis legislatius; n'hi hauria prou amb una gota de voluntat política, explica. Modificar les zones d'escolarització per evitar que la segregació urbana es converteixi en segregació escolar, establir un màxim de places d'alumnes amb NEE (cosa que, de fet, ja preveu la Llei d'Educació de Catalunya) o perseguir amb una mica més d'empenta els fraus que cometen algunes famílies per evitar la matrícula en determinats centres podrien reduir de manera significativa els desequilibris del sistema educatiu.

Una cosa sembla clara, si l'administració vol corregir la tendència a la polarització i eliminar els nuclis de marginació que estan apareixent a diferents punts del territori, les retallades a l'escola pública no poden continuar. L'ajustament pressupostari, el tancament de centres o les generoses concessions al sector privat estan demostrant ser del tot incompatibles amb l'equitat educativa. ◀

Distribució d'alumnat estranger a l'ensenyament obligatori per comunitats autònomes

Índex d'equitat de l'Estat Espanyol **2,2**

Índex d'equitat
L'índex d'equitat mesura la distribució de l'alumnat estranger als sectors públic i privat.

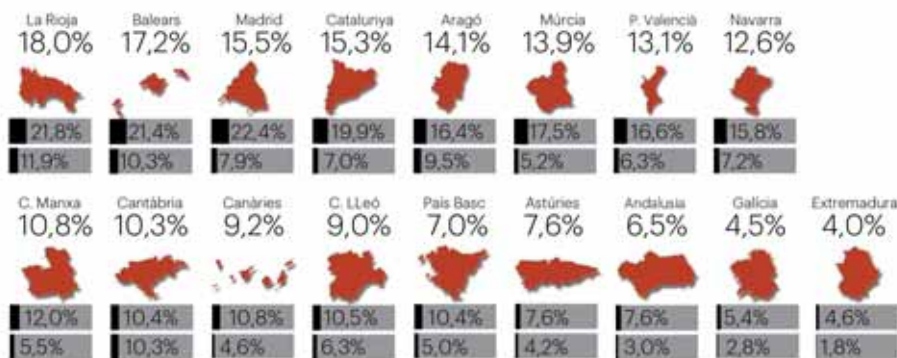
Un índex d'1 indicaria que proporcionalment hi ha les mateixes alumnes estrangeres al sector públic que al privat. 2 indicaria que, proporcionalment, hi ha el doble d'alumnes estrangeres al sector públic que al privat.

Estat espanyol

11,1% — percentatge d'alumnat estranger

13,6% — percentatge d'alumnat estranger al sector públic

6,0% — percentatge d'alumnat estranger al sector privat

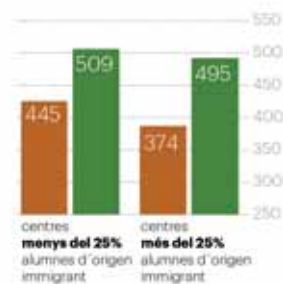
Font: Fundació Jaume Bofill

Puntuació d'alumnat nadiu i d'origen immigrant per nivell de concentració d'alumnat d'origen immigrant al conjunt de Catalunya

les puntuacions fan referència a l'informe PISA 2009

alumnat d'origen immigrant

alumnat nadiu

Préstecs informals per aconseguir llibres de text

Com en molts altres àmbits, la crisi econòmica ha agreujat els desequilibris. L'escola concertada implica una sèrie de despeses (quotes mensuals, transport, uniformes...) que no tothom es pot permetre. Moltes famílies que havien optat per aquest sector amb l'esperança que hi trobarien un ensenyament més bo han hagut de rectificar i tornar a l'escola pública. Arran de l'empobriment progressiu de les famílies, el nostre col·legi de Sabadell ha de fer autèntics malabarismes perquè la canalla pugui tenir llibres de text i altres materials escolars. Un recurs d'emergència consisteix a oferir préstecs informals a les famílies, que els pares i les mares tornen de mica en mica. Els fons per poder fer aquests préstecs provenen d'altres partides pressupostàries, com ara el paper higiènic que es comprarà durant el curs o les futures factures de telèfon. "Intentem que tots els alumnes tinguin llibre, tant si paguen com si no. Fins ara, ningú no s'ha quedat sense!", explica amb comprensible satisfacció Empar Soler.

Les polítiques d'austeritat que s'han executat durant els darrers anys empitjoren les coses. S'han retallat beques, plantilles i serveis d'acompanyament i els equips docents han de fer mans i mànigues per mantenir la qualitat educativa. Sense anar més lluny, aquest any, el col·legi ha perdut un programa de dinamització familiar que, asseguren, era absolutament necessari per implicar un entorn urbà deprimat en el procés d'aprenentatge de la mainada.

El transport públic com a recurs per a la cohesió

A banda del paradigmàtic cas de Finlàndia, que disposa d'un dels sistemes educatius més equitatius i reeixits del món, pocs països han desenvolupat una política educativa realment igualitària.

Als Estats Units, els famosos autobusos grocs que apareixen a les pel·lícules i les sèries televisives s'han utilitzat, sovint, amb finalitats racials. Durant la primera meitat del segle xx, aquests autobusos servien per conduir l'estudiantat negre a escoles exclusives que, sovint, es trobaven molt lluny de casa seva. Arran de la sentència *Brown vs. Board of Education* de 1954, que establí que la segregació racial era inconstitucional, es van posar en marxa diversos plans d'integració escolar. A partir de llavors, aquests vehicles es van utilitzar de manera massiva per dur l'alumnat a les escoles mixtes.

Amb el pas dels temps, l'ús d'autobusos per fomentar l'equitat ha anat perdent pes arran dels llargs trajectes que havien de fer i el cost del carburant. Malgrat tot, en territoris amb una densitat de població elevada com Catalunya, algunes veus expertes creuen que el transport públic encara pot ser un bon recurs per evitar la segregació escolar.

CARA A CARA

Fam en un món d'abundància

Si avui dia es produeix menjar per a 12.000 milions de persones, segons dades de la FAO, i al planeta n'habiten 7.000 milions, la pregunta seria per què una de cada set persones al món passa gana. L'associació entre països en vies de desenvolupament i inseguretat alimentària és molt habitual per justificar que el creixent augment de la població no permet un repartiment equitatiu dels aliments. En canvi, la sobirania alimentària aposta per dotar d'eines i solucions a escala local. Malgrat les advertències dels organismes especialitzats i d'organitzacions i moviments socials, els processos internacionals poques vegades exploren les causes reals de la pobresa així com les formes d'afrontar-les.

Un abecedari alimentari

Gustavo Duch

Activista per la sobirania alimentària

@gustavoduch

Qui hi ha darrere de la carn, del pa, de la pasta, de la llet ... i no ho sabem? Qui té al mateix local prestatgeries plenes d'agrocombustibles fets de blat de moro, lineals amb pinsos de soja per l'engreix d'animals i, un pasadís més enllà, una taula amb un gestor que ofereix pensions lligades a la compra d'hectàrees a Etiòpia o bons financers referenciats al preu del blat? Els quatre "compro, venc i especulo" del menjar als que em refereixo són, per aquest ordre: ADM, Bunge, Cargill i Dreyfus, coneguts per les seves inicials com els ABCD de la comercialització de matèria primera. Quatre empreses amb seu als Estats Units que, si inicialment van aconseguir dominar i controlar el mercat mundial dels grans bàsics, cereals i lleguminoses, han anat ampliant en els últims anys els seus negocis a aquestes noves àrees.

Són quatre establiments, quatre basars, com aquests que tenen tot el que pugués imaginar i el que no. Només hi ha una diferència, mentre en temps de crisi aquests universos de barri pateixen la crisi com qualsevol altre negoci, els ABCD del menjar, quatre empreses monstruoses nascudes i crescudes a la falda de la mare capitalisme i papa desregulació, guanyen tot l'or del món dient que fabriquen menjar quan en realitat es lucren fent passar fam a milions d'éssers humans. I ho fan des de la invisibilitat.

És molt difícil submergir-se en les entranyes d'aquestes empreses i les seves infinites subsidiàries però hi ha dues coses òbvies. Primera, si entre aquestes quatre controlen, com és el cas, el 90% del mercat mundial de cereals, si el mercat no té cap regulació (ni aranzels o quotes d'importació / exportació, ni reserves públiques de cereals, ni polítiques de preus), i si les poques normes que es dicten són supervisades per les pròpies ABCD, és

fàcil deduir que són les seves decisions que veritablement marquen el preu d'aquesta matèria primera i per tant de tots els aliments que inclouen arròs, blat, blat de moro, etc. Segona, si les ABCD (juntament amb algunes entitats financeres) han degustat els brutals beneficis que els genera especular amb el menjar i la terra de conreu, com sang per vampirs, seguiran xuclant de la fam dels altres si ningú els posa límits.

Les últimes crisis alimentàries

han permès que la societat civil conegués i denunciés com del menjar i la terra se n'ha fet objectes d'especulació. El focus s'ha centrat en els bancs i les seves activitats en els mercats financers lligats als aliments, amb campanyes publicitàries del tipus "el negoci d'alimentar el món" que han merescut tot el rebuig de la societat. Encara que el paper que juguen els ABCD és complex i llunyà, n'hem de prendre consciència per la seva importància en el preu de les matèries prime-

res. Per part dels moviments camperols, en qualsevol cas, la resposta que ha arribat ha estat clara: sobirania alimentària. També ara cal respondre. No són normes perquè els ABCD guanyin menys diners el que necessitem, el que es requereixen són polítiques a favor de la sobirania alimentària perquè l'alimentació, que no és una mercaderia, ens arribi de moltes, petites i humanes agricultures. ◀

La fam és fruit de la injustícia

Dolors Marco

Acció contra el Hambre

@La_Directa

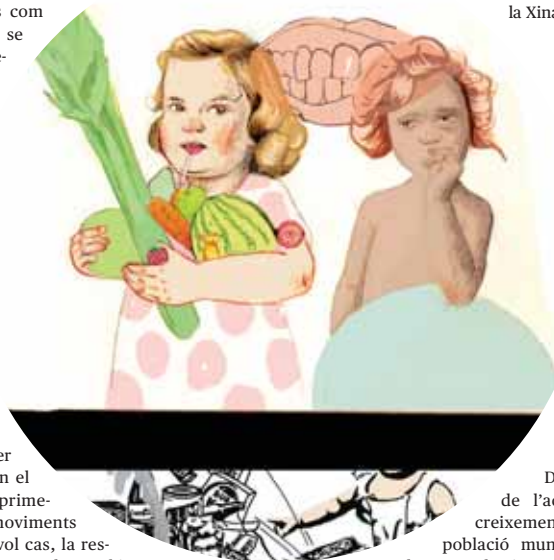
Les causes de la fam són múltiples: econòmiques, comercials, polítiques i també geoestratègiques, socials, ambientals... no es pot atribuir una sola causa a un problema que afecta gairebé 900 milions de persones a tot el planeta. Unes i altres es reforcen entre elles conduint a situacions d'extrema fragilitat més enllà de crisis específiques -baixada del preu dels aliments en el mercat internacional, increment de la demanda de països com la Xina...

solucions al problema de la fam generalitzada que afecta avui diversos sectors del planeta. En aquest sentit, alguns entenen que el creixement de la població és un obstacle per al creixement econòmic, uns altres, que és un estímul per a assolir-lo. Referent a això, existeix una opinió generalitzada sobre la relació causa-efecte entre la població demogràfica, la degradació i l'esgotament dels recursos. No obstant això, s'ha comprovat que la degradació també apareix amb alta o baixa densitat de població, tant en condicions de pobresa com de benestar. Per tant, la pressió demogràfica és un factor important però no l'únic que intervé.

La pressió demogràfica és un factor important, però no és l'única causa de la fam

Quan parlem de fam al món parlem també de les sequeres i les seves conseqüències. Als països subdesenvolupats, els pagesos no produeixen prou per emmagatzemar el que recol·lecten i fer-lo servir en èpoques de desgràcies climàtiques. Tampoc hi ha recursos per invertir en pesticides ni en maquinària agrícola, així que les collites produeixen menys quantitat d'aliments. Hi ha un altre factor que afecta aquests països, les guerres, els conflictes interns i la corrupció, i que contribueix a la desaparició de la pagesia encarregada d'alimentar la resta de població; a més, sovint, els cultius són arrasats com a política de revenja entre diferents bàndols i no poden alimentar la població local.

En situacions de crisi i guerra, són pocs els governs que aposten per la pagesia i el desenvolupament rural, agreujant, així, una situació insostenible ja. ◀

/ ANDREA LUCIO

Davant de l'accelerat creixement de la població mundial es plantegen dos interrogants: podrà el planeta produir prou aliments per als habitants actuals i per als que naixeran en els propers anys? I en cas d'assolir-lo, es podrà distribuir la producció de manera equitativa?

Les interrelacions entre creixement demogràfic i creixement econòmic han originat grans debats en la recerca de

PERSPECTIVA

Quan es toquen les vaques sagrades

Joan Farrés

Centre d'Estudis per la Pau J.

M. Delàs

@CentreDelas

El creixent dèficit fiscal en què es troba Gran Bretanya -equivalent a un 11% del PIB- és utilitzat pel Primer Ministre, David Cameron, com a pretext per a anunciar que les mesures d'austeritat preses pel seu govern no són més que el principi d'un llarg període de brutals retallades. La intenció del líder *tory* és rebaixar el dèficit fins a un 2,1%, situant-se, d'aquesta manera, com el país amb una major retallada fiscal dins del grup dels G7. Tot plegat, es tradueix en unes previsions que parlen, per exemple, de la pèrdua d'1,1 milions de llocs de treball dins el sector públic de cara al 2018.

Aquest és un exemple més que reflecteix la política de retallades dictada per la Unió Europea i aproxima els casos que patim a casa nostra amb els de la resta de països veïns. No serà la primera ni la darrera vegada que parlem de reduccions draconianes dels sectors que conformen l'estat del benestar, però l'exemple britànic ofereix una nova perspectiva que mereix ser esmentada. I és que les retallades de la coalició liberal-conservadora que governa el Regne Unit no només s'han quedat en sectors com l'educació o la sanitat. El govern augmenta l'abast de les tisores fins arribar a la despesa militar. Cameron ha assegurat que retallarà el pressupost de Defensa en més de 900 milions de lliures (1.121 milions d'euros), incloent una reducció de 20.000 efectius del seu exèrcit. El conservador i exsecretari de Defensa, Liam Fox, anunciava que "les reduccions situaven l'armada britànica en un dels nivells més baixos des de la guerra dels Boer (iniciada en el 1900)", però, malgrat tot, confirmava que eren "polítiques necessàries".

Tal reducció del pressupost ha generat un important impacte en la societat britànica, i les crítiques no s'han fet esperar. L'executiu rep continus retrets dels sectors més poderosos, ja siguin els mitjans de comunicació com les empreses relacionades amb el comerç militar. A més, el portaveu de Defensa del Partit Laborista, Jim Murphy, ha aprofitat casos com l'assassinat (dut a terme per Al Qaeda) de 37 estrangers a Algèria o el conflicte latent en què es troba Mali per a reclamar que el govern britànic no pot reduir la seva inversió en seguretat i Defensa, afegint que "un país com el nostre ha d'estar preparat per a qualsevol atac terrorista". És aquesta darrera frase una cançoneta que de ben segur hem sen-

tit més d'una vegada en els mitjans quan apareix el tema militar sobre la taula.

Mentrestant, l'Estat espanyol decideix seguir amb la línia de govern tradicional i rebutja entrar a fons en una reducció severa de la despesa militar. Informes com el publicat per Pere Ortega argumenten que les retallades en Defensa permetrien estalviar entre 7.000 i 8.000 milions d'euros anuals. Però el panorama espanyol ofereix una reducció del pressupost d'Educació i Cultura que ascendeix a un 21,20% per contra d'una reducció en Defensa que només es queda en un 11%.

Regne Unit i Espanya. Dos països que s'uneixen al corrent neoliberal més agressiu assumint que l'única sortida de la crisi ha de basar-se en una desaparició total de

l'estat del benestar amb les classes mitjanes i més desfavorides en el punt de mira.

Però Gran Bretanya es desmarca d'Espanya. No només qüestiona la permanència dins de la Unió Europea (així ho demostra la intenció de Cameron d'oferir un referèndum el 2017 per decidir si convé sortir-ne), sinó que inicia el camí per fer desaparèixer el fons d'armari dels militars per tal d'oferir una nova via de reducció del dèficit. El govern de Rajoy, per la seva part, segueix amb l'herència del govern socialista i manté uns recursos militars que s'han vist molt poc afectats en comparació amb les retallades en despesa social. I és que, quan es tracta de tocar les vaques sagrades, es fa massa evident que la crisi no afecta a tots per igual. ◀

/ ZULEMA GALEANO

CANVI DE RUMB

Apunts per a una r-evolució 2.0

Simona Levi

Conservas

@La_Directa

Internet no és només una eina, és una època històrica i un camp de batalla del qual aprendre. El que hem après a Internet, de l'ètica de la xarxa, és que no es reclama que les coses "es facin", que "les hauriem de fer", sinó que es fan.

I, per això, l'objectiu ha de ser concret, no una hipòtesi idealista. Com distingir el que és concret del que no ho és: aplicant una simple fórmula, qui, què, com, on, quan i, sobretot, perquè.

Dit això, ens agreguem per a definir qui volem ser i qui som en funció del que volem assolir: un individu, un grup tancat, obert, difús, una plataforma de grups i/o persones, una "marca", una identitat efímera o anònima, un lobby, un mitjà de difusió... Podem ser diverses identitats al mateix temps, però hem de ser conscients dels diversos comportaments que impliquen.

Triar una identitat no significa sotreure's als espais d'interacció globals voluntaris o inevitables. Ocupem i ope-rem a tots els espais possible, però respectem les dinàmiques que cada identitat requereix. Hi ha èpoques en què la història ens demana ser ramat i altres en les que hem de ser catalitzadors. El ramat no pot actuar amb agilitat i precisió, però té grans poders d'expansió i d'agregació. El catalitzador, en canvi, no pot estar format per massa persones.

No hem de témer ser pocs quan no més podem o hem de ser pocs. Ni s'han d'atribuir al ramat les qualitats d'un catalitzador. Moltes o poques, nosaltres som el futur i així ens manifestem. No ens defineix la nostra identitat, sinó els nostres resultats.

Les xarxes distribuïdes no necessiten de cap nucli per a operar. Som persones autònomes, nodes independents que s'ajunten de manera feliç i voluntària per a perseguir un fi comú en un moment concret. El mateix fi es pot perseguir per separat si tenim mètodes i humors diferents; quasi sempre tot suma. No hi ha una relació de dependència, hi ha una relació de cooperació.

Aquests nodes autònoms i sobirans, diferents però amb vincles de confiança, poden mostrar el seu suport entre si en moments de necessitat, poden federar les seves competències. És mentida que, per assolir l'objectiu, haguem de roman- dre tots junts, que el ramat sempre és millor. Separar-se també és bo. És la sola manera de retrobar-se. Podem conviure fins que ens plagui, però no serem mai la mateixa carn. Per sort. ◀

IMPRESSIONS

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.info per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Indígenes a l'ofensiva

Miquel Vila
Bellaterra

Empresaris i mafiosos diversos han volgut fer les Amèriques a la selva verge que eren les universitats, plena de recursos a explotar pagats amb l'erari públic. Aquesta selva, però, està habitada per indígenes. Als que feien nosa els han mirat d'expulsar encanint les matricules i a d'altres els miren d'esclavitzar com a futurs precaris. Ara bé, les convocatòries per aturar el Consell Social de l'UPC i a la conferència a la UB transmeten un missatge clar: "heu envaït el nostre territori", passant del "no sou benvinguts" al "us farem fora". Els indígenes passen a l'ofensiva i els conquistadors han desobeït el consell de Tyler Durden "no et fiquis amb nosaltres", cercant el seu Dorado a uns campus plens de joves que es coneixen el terreny i que tenen ganes de passar comptes pels cops rebuts. La profecia de Tupac Katari "tornaré i seré milions" es fa realitat en el moviment estudiantil, on les masses indígenes davant el setge i la conquesta contraataquen, com es diu sovint, cercant canviar la por de bàndol, però canviant-la des de la base, de la nostra base a la seva base. ◀

Una majoria absoluta que no pot continuar

Josep M. Loste i Romero
Portbou

En els darrers temps fa la sensació que ens aboquem directament cap a un veritable apocalipsi social. Hores d'ara no existeix ningú amb responsabilitat de debò -polítics governants i poder econòmic- que sigui conscient del sofriment excepcional que estan produint les maleïdes retallades socials. I aquestes propostes, radicalment antisocials, encara no han tocat fons. De fet, els partits polítics majoritaris, amb l'excusa que Brussel·les ho requereix, encara preveuen portar a terme polítiques més extremistes, en el sentit antisocial del terme. De fet, aquesta injustícia radical ja la tenim a sobre. Més del 30 % dels catalans són pobres de solemnitat i, molt aviat, existirà una majoria absoluta de catalans que "no podran seguir" de cap de les maneres. ◀

PENSEM

Cinisme

Mariana Cantero
@La_Directa

Últimament, les declaracions dels membres del govern central han arribat a un punt extrem de cinisme. El ministre d'Economia diu que mai ha vist un bitllet de 500 euros, el d'Agricultura que es dutxa amb aigua freda per estalviar, Cospedal es jacta perquè els votants del PP deixin de menjar per pagar l'hipoteca.

Sense entrar en la conclusió més obvia del tema, que és que a aquesta mena de gent tant se'ls en fot la realitat quotidiana dels cada vegada més pobres plebeus, les periodistes hem de fer l'esforç de transmetre les seves declaracions. Perquè encara que ens caigui la cara de vergonya davant d'aquest posat d'austeritat de quarta, d'aquest discurs demagògic sense cap ni peus, els periodistes hem d'intentar, segons l'escola més tradicional de la disciplina, que el

missatge arribi a la gent. I, sobretot als grans mitjans de comunicació, hi ha molt cap de redacció que encara simpatitza amb aquesta escola.

Ara bé, hi ha opcions per aconseguir no treure el fetge per la boca si ets l'últim *plumilla* de la redacció i no tens més remei que reproduir mentides. Una és recopilar aquesta mena de *declar* (n'hi ha per donar i vendre) i posteriorment intentar colar al cap de redacció en qüestió un recull de les perles que han sortit per la boca dels gover-

El senyor que mai ha vist un bitllet de 500 es va comprar un àtic de luxe a La Moraleja fa un any

nants. L'altra, més seriosa, és afegir-hi dades, com ara que el mateix senyor que mai ha vist un bitllet de 500 es va comprar un àtic de luxe a La Moraleja fa un any. En fi, que hi ha recursos per refutar aquests discursos com a professional. Una altra cosa és gestionar la ira ciutadana. ◀

COM S'HA FET...

Aquesta setmana hem fet una assemblea per reestructurar l'àrea de gestió de la DIRECTA. Les persones implicades han explicat el seu funcionament i s'ha parlat dels problemes que comporten les tasques que es fan en aquesta àrea, sense cap mena de dubte la més desconeguda del projecte. Cal tenir en compte que, per publicar totes les notícies que fem i per fer difusió dels continguts del setmanari i la web, cal un equip de gestió que s'encarregui de coordinar

les subscripcions, la distribució, els calés, la publicitat, la difusió, l'arxiu, etc. D'altra banda, també estem preparant una campanya de *crowdfunding* que començarem aviat i que s'emmarca dins el mateix procés de millora i consolidació de tot el projecte que estem duent a terme des de fa un any, més o menys, i que esperem poder culminar l'any que ve. Al proper número ja us donarem informació més concreta. Fins la setmana que ve. Salut!

EL RACÓ IL·LUSTRAT

KNY SMILE

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.info
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-NoComercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

RECONeixEMENT. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciat.

NO COMERCIAL. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.

SENSE OBRES DERIVADES. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'ús legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NoDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, Califòrnia 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il·lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou Així està el pati Jesús Rodríguez i Manu Simarro **Impressions** Lèlia Becana i Maria Manyosa **Quaderns d'Il·lacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Anna Pujol Reig, Mireia Chavarria i Àlex Vila **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hiba Arbide, Gala Pin i Josean Llorente **Agenda** Arnau Galí i Muriel Comas **La indirecta** Salut Vila **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Blai Lindström **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Jordi Raymond **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Tèllez, Sergio Espin i Núria Ribes

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARESME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terrespont@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVIA A IMPREMTA EL DIA 7

MIRALLS
Albert Cañiguer
“Com més dones,
més reps”
pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS
Entre lloguers
i hipoteques
pàg. 6 i 7

Quaderns d'Illacrua 149

DIRECTA 316
8 de maig de 2013

IL·LUSTRACIÓ:
Miguel Pang Ly

A FONTS | EXPERIÈNCIES HISTÒRIQUES DE LLUITA VEÏNAL

La vaga de lloguers de 1931

La crisi econòmica i l'esclat de la bombolla immobiliària han donat plena vigència a les problemàtiques associades a l'habitatge. A diversos barris i localitats, han proliferat accions de protesta i desobediència, com les mobilitzacions contra els desnonaments o les ocupacions d'immobles. Però les lluites veïnals per l'accés a un habitatge digne tenen una llarga història. Un dels episodis més destacats va ser la vaga de lloguers dels anys 30, una de les protestes més contundents que va viure la ciutat de Barcelona durant la primera part del segle xx. Barreja entre desobediència de masses i pràctica de l'acció directa emprada per la classe més feble a fi de cobrir les necessitats més bàsiques, la vaga va sedimentar la solidaritat i el suport mutu veïnal, base de l'autoorganització obrera d'aquella dècada.

Guido Dentesano
afons@directa.cat

La Primera Guerra Mundial va deixar un pes econòmic massa feixuc per a les classes obreres: la pujada de preus que van experimentar els productes de primera necessitat va alimentar la misèria de les franges més pobres de la població, que no van parar de créixer durant la dictadura de Primo de Rivera i la Segona República. Així mateix, la inflació engendrada per la crisi de Wall Street de 1929, l'augment de l'atur i la caiguda de la pesseta van endurir les condicions del proletariat.

Arrels de la precarietat obrera

El context de crisi va afavorir l'especulació immobiliària a Catalunya: la indústria catalana havia aprofitat el boom productiu de la Primera Guerra Mundial i grans esdeveniments com l'Exposició Universal de 1929 per atreure persones de tot l'Estat espanyol que buscaven feina. Entre el 1910 i el 1930, aquest procés migratori va contribuir a doblar la població de la ciutat de Barcelona, que va arribar a superar el milió d'habitants. Aquests obrers representaven dos avantatges: l'arribada de mà d'obra a baix cost i una creixent demanda d'habitatges. Alhora, el suport i la permissivitat institucionals facilitaven les dinàmiques especulatives.

De manera diferent al que passava en altres capitals europees, les institucions de la ciutat de Barcelona permetien que les propietàries incrementessin els lloguers indiscriminadament, cosa que repercutia sobre les classes més baixes i cancel·lava qualsevol mil-

lora econòmica aconseguida a través de les lluites sindicals. A part de la càrrega econòmica dels lloguers, la classe obrera vivia en habitatges que destacaven per les seves pèssimes condicions higièniques i estructurals. El 1929, hi havia 6.500 barraques (per a més de 35.000 habitants). A més, moltes famílies es veien obligades a cohabitar en

-
La misèria va propiciar que proliferessin pràctiques de desobediència civil com les reapropriacions d'aliments o el rebuig a pagar les factures d'aigua i llum
-

una mateixa casa. Malgrat les situacions inhumanes que provocava, aquest amuntegament físic va generar proximitat i un lligams de veïnatge forts, fet que va contribuir a desenvolupar la cultura de la solidaritat i el suport mutu i una elevada capacitat d'autoorganització veïnal.

Estratègies d'autoorganització

La misèria que patien les franges més pobres i la immobilitat de les institucions van obligar part de la població a emprar pràctiques de desobediència civil per garantir la pròpia supervivència material i física. Les reapropriacions de productes alimentaris a les botigues i els assalts a magatzems confegien la dieta proletària. També s'havia difós el costum d'anar a menjar al restaurant i

El barri del
Somorrostro de
Barcelona l'any
1930

-
Brangulí

escapar-se abans de pagar. El rebuig al pagament de les factures d'aigua i llum era quotidià. La dificultat econòmica empenyia fins i tot al robatori, que es dirigia cap a la classe burgesa i era comú als districtes més rics, com Sarrià, Pedralbes i Vallvidrera. Així mateix, a mesura que incrementava l'atur, s'estenia la venda ambulants, que representava un mercat més assequible.

En aquest escenari, es va gestar la vaga dels lloguers, una protesta que permetia l'alliberació parcial o completa de la càrrega del contacte d'arrendament i que no comportava les dificultats i les privacions d'una vaga laboral. Es tractava d'una mobilització autoorganitzada paral·lela a les lluites sindicals existents i que també es va

celebraven les eleccions municipals que portarien a la República, una assemblea formada pel Sindicat de la Construcció de la CNT, associacions de barris i nombrosos militants va crear la Comissió de Defensa Econòmica (CDE). Es va establir, així, un contacte permanent amb les veïnes més actives. Segons el plantejament de la CDE, la vaga dels lloguers constituïa un gest d'autoajuda econòmica, a través del qual persones aturades, treballadores mal remunerades i no qualificades podien alliberar-se de la dominació quotidiana del mercat especulatiu.

L'esclat de la vaga

El *laissez faire* institucional pel que fa a l'especulació immobiliària, en un moment de creixent demanda d'habitatges, va permetre que les propietàries impulsessin l'enèsima pujada dels preus dels lloguers, que van augmentar entre el 50% i el 150%. A principis dels anys 30, els lloguers eren una càrrega que podia representar més del 30% dels ingressos econòmics d'una família: es podien arribar a pagar 60 pessetes per un pis a la Barceloneta, 50 al Casc Antic, 66 al Poble Sec i entre 30 i 50 a les cases barates.

L'1 de maig de 1931, una assemblea conjunta de la CNT i la CDE va demanar una reducció del 40% dels lloguers. La immobilitat de les institucions republicanes davant la demanda de proporcionar solucions reals i immediates als greuges de les classes més oprimides va posar fi a la poca confiança que tenien aquestes envers la República. A més, la repressió i les mesures de control social empreses per les autoritats van empenyer les classes proletàries a enfrontar-se no només a les institucions, sinó també

a l'Estat i el sistema sencer per mitjà de l'acció directa, a través de la insubmissió econòmica.

La CDE va promoure una campanya activa d'assemblees a tots els barris obrers de Barcelona i de la perifèria, que empenyia la gent a deixar de pagar el lloguer fins que vengés la fiança dipositada i, posteriorment, a pagar només el 60% del preu estipulat. Així mateix, les persones aturades que s'afegissin a la vaga no haurien de pagar ni un cèntim. La participació obrera va ser immediata i molt extensa: la CDE va calcular que, el mes de juliol, hi havia 45.000 vaguistes i, a l'agost, 100.000, un nombre molt elevat en una ciutat de poc més d'un milió d'habitants. Les zones on la protesta va tenir més incidència van ser la Barceloneta, Sants, el Poblenou, el Clot, la Torrassa i Santa Coloma: àrees amb una gran presència de fàbriques i una densa militància sindical.

La República de l'ordre

Les autoritats van reaccionar criminalitzant progressivament les pràctiques de les vaguistes i desenvolupant una *propaganda negra* que posava èmfasi en la distinció entre les persones pobres dignes i amb mèrit i les pobres subversives, gaudules o agitadores professionals: criminals que es feien passar per aturades. El 30 de juliol de 1931, la Cambra Oficial de la Propietat Urbana de Barcelona (COPUB) va sol·licitar la prohibició de tota propaganda vaguista i la detenció de les seves promotores. La resposta de les institucions republicanes, incapaces de concebre la situació dels lloguers com un conflicte social, va ser l'intent de restablir l'ordre. L'estratègia repressiva es va endurir ràpidament per mitjà de l'anomenada Llei de Defensa de la República, que permetia empresonar preventivament i sense càrrecs qualsevol persona que pogués ser acusada d'alterar l'ordre públic. Llavors, es van començar a produir detencions dels militants més destacats de la CDE i fins i tot de les famílies que reocupaven un habitatge desnonat recentment. A més, la COPUB va confeccionar un registre de les desnonades, que cada propietari consultava abans de llogar un habitatge.

-
Davant els desnonaments i la repressió, van proliferar les marxess col·lectives cap a les residències de les propietàries
-

L'existència d'una base popular darrere el moviment vaguista va dificultar la repressió de la protesta. El desplegament de mitjans repressius era cada cop més gran i l'execució de desnonaments generava incidents. Aquesta política repressiva es va radicalitzar encara més quan el president de l'Audiència, Oriol Anguera de Sojo, va ocupar el càrrec de governador civil el

-
Una de les primeres decisions preses pel Comitè Central de Milícies Antifeixistes, el juliol de 1936, va ser reduir els lloguers un 50%
-

produir en altres ciutats del món, com Buenos Aires, Nova York o Veracruz.

A Barcelona, la vaga s'emmarcava dins la cultura i la capacitat mobilitzadora radical promoguda per la CNT. El 19 d'octubre de 1930, la Confederació Nacional del Treball va anunciar una campanya sobre els lloguers, que denunciava les maniobres fiscals abusives de les propietàries i la seva cobdícia. El 12 d'abril de 1931, el mateix dia que se

El carrer de l'Om
de Barcelona a la
dècada dels trenta

-
Margaret Michaelis

3 d'agost. El dia 17, Santiago Bilbao, un dels caps més visibles del moviment vaguista, va ser detingut i empresonat durant un any. Així mateix, donant resposta a la demanda directa de la CO-PUB, Anguera de Sojo va il·legalitzar la CDE i les seves assemblees.

Solidaritat i resposta obrera

Amb tot, davant la repressió, la resposta van ser noves mesures de desobediència. Intentar aturar els desnonaments amb la participació de militants sindicals i veïnat —en ocasions, assaltant les camionetes de la policia— era una pràctica habitual. Les dones, encarregades de gestionar l'economia familiar, van tenir un paper protagonista en aquests enfrontaments. D'altra banda, la CDE i les associacions veïnals facilitaven el reallotjament de les persones desnonades i sovint s'ocupaven pisos buits. Altres pràctiques comunes eren punxar l'aigua i la llum o anar a intimidar o amenaçar la propietat, de vegades fent marxar col·lectives cap a les seves residències (un exemple d'*escrache* als anys 30).

La repressió no va aconseguir posar fi totalment a la vaga de lloguers. La necessitat material de les persones i la densa xarxa de relacions socials als barris va permetre que la vaga continués durant tota la República, especialment a les zones perifèriques i amb més densitat de persones aturades, com ara l'Hospitalet, la Torrassa i les cases barates. De fet, en esclatar la revolució de 1936, la vaga encara durava a les zones més radicalitzades.

Resultats de la campanya

Una de les conseqüències de la vaga va ser el canvi d'actitud de les propietàries, algunes de les quals van arribar a acords particulars per concedir rebaixes o cancel·lar els endarreriments corresponents als mesos de vaga. Més endavant, el juliol de 1936, una de les primeres decisions preses pel Comitè Central de Milícies Antifeixistes va ser rebaixar els lloguers un 50%. D'altra banda, gràcies a la vaga de lloguers, una part de la classe obrera va guanyar experiència sobre els processos decisoris comunitaris i els mecanismes de democràcia directa. Arran d'aquestes mobilitzacions, aviat arrelarien a les assemblees de barri les bases per a altres reivindicacions. Per a moltes persones que destacarien en lluites posteriors, aquesta experiència va ser la iniciació a la militància llibertària. La vaga va ser alguna cosa més que una reacció contra l'encariment dels preus. La campanya dels lloguers va radicalitzar l'oposició contra les institucions, l'Estat i el sistema capitalista en conjunt, va visibilitzar la incapacitat d'aquests ens de proporcionar solucions reals als problemes socials i va estimular la difusió de l'acció directa, eina eficaç per pal·liar la misèria obrera i fonament de la gimnàstica revolucionària.

Avui dia, l'experiència de les vagues dels lloguers continua sent il·luminadora: només transformant la necessitat en solidaritat, la por en suport mutu i la ràbia en participació i acció directa podem fer front a les responsables i a les injustícies d'aquest món.

Guàrdies d'assalt carreguen contra els manifestants a la plaça Sant Jaume de Barcelona el 17 de febrer de 1936 - Agustí Centelles

Les barraques de Francisco Alegre a finals dels anys 60 - Custodia Moreno

Barraquisme vertical i vaga de lloguers als anys 70

La reivindicació d'un habitatge i unes condicions de vida dignes va vertebrar les lluites engendrades per les associacions veïnals durant els anys 70. La gran quantitat d'infrahabitatge que va caracteritzar la ciutat de Barcelona durant les dècades anteriors —herència directa del procés de suburbanització de la postguerra— va repercutir sobre les classes més pobres i oprimides, que patien unes condicions decadents i deplorables: edificis vells en mal estat i més de 9.000 barraques confegien àrees o barris sencers, infrahumans. La franja litoral, la ribera del Besòs, els turons del Carmel i la muntanya de Montjuïc van ser-ne els nuclis principals. A fi d'eradicar el barraquisme, l'Obra Sindical del Hogar (OSH) franquista o el Patronat Municipal de l'Habitatge van construir milers d'edificis i van crear veritables polígons; barris que, mancats de serveis i amb dèficits constructius, esdevindrien exponents del barraquisme vertical. Alguns dels nuclis que es van començar a aixecar a mitjan anys 50 són la Trinitat, Verdum, Joan A. Parera (a Barcelona), San Lorenzo (a Terrassa), 24 de Enero (a Martorell) i Liberación (a Granollers).

En aquest context, van arrelar les organitzacions veïnals, que aviat impulsarien formes de protesta i de desobediència enfocades contra les enèsmes maniobres d'especulació immobiliària i de guetització social. L'OSH va intentar endossar pisos en condicions precàries i amb irregularitats al veïnat: manca de claredat contractual, greus problemes de construcció, conservació i manteniment, quotes mensuals excessives i manca d'equipaments socials als barris. Serà el cas de les UVA (*Unidad Vecinal de Absorción*) edificades a partir de la meitat dels anys 60: barris com Cinco Rosas (a Sant Boi), Sant Cosme i Sant Damià (al Prat de Llobregat), el Pomar (a Badalona), Espronceda (a Sabadell) o Buenos Aires i La Paz (a Martorell). Es tractava de grans polígons marginats a la perifèria de les àrees urbanes, subequipats i amb una densitat molt alta, que allotjarien la mà d'obra barata

(peons i immigrants), principalment d'origen barraquista. En aquests barris, l'ínfima qualitat dels materials amb què estaven fets els habitatges va provocar un deteriorament important de les condicions estructurals dels edificis. L'OSH, amb l'argument que les quotes de manteniment que pagava el veïnat ja no cobrien les despeses ulteriors de manteniment, va començar a apujar els lloguers. I també va intentar —com en el cas del polígon de la Trinitat Nova— estafar les veïnes venent-los els pisos per desprendre's d'edificis que estaven en tan males condicions que, al cap de pocs anys, van comportar despeses de reparació i manteniment molt significatives.

Davant les males condicions dels polígons de construcció franquista que van allotjar antigues barraquistes, la lluita veïnal i la vaga de lloguers van arrelar en aquestes zones

Davant d'aquesta situació, les assemblees de les associacions veïnals van fer esclatar una nova vaga dels lloguers, negant-se a pagar les noves quotes mensuals, molt inflades: durant mesos, als diferents barris afectats, juntament amb les vagues, també es van estendre demandes i reivindicacions com la reparació dels desperfectes dels habitatges, contractes negociats entre el veïnat i l'OSH, la dotació d'equipaments de barri o l'arranjament i la conservació de jardins i parcs infantils. El barri d'Espronceda, a Sabadell, serà un dels casos més contundents. La vaga s'hi va estendre de manera unànime i perllongada i va representar una de les respostes veïnals més organitzada i ofensiva. L'OSH va respondre arreu amb resolucions de desnonament, però, aviat, la pressió veïnal va provocar que l'OSH facilités el diàleg i es mostrés disposada a la negociació, reconeixent progressivament els errors i assumint part de les responsabilitats. La tardor de 1973, el Ministerio de la Vivienda franquista es va veure obligat a aprovar la despesa de 1.400 milions de pessetes (600 només per a la ciutat de Barcelona) per a la reparació d'habitatges i blocs de promoció de l'OSH a tot l'Estat espanyol. Les lluites veïnals perduraran fins al 1977, moment en què es va dissoldre el Ministerio de la Vivienda.

Albert Cañiguer: “Com més dónes,

Ve de treballar en el món de les multinacionals, afirma haver-se sentit com dins d'un cubicle. Ara, se n'ha alliberat i promou el consum col·laboratiu arreu. Es tracta d'una nova eina subversiva o bé d'una moda? Per l'Albert, el consum col·laboratiu ens apropa a la tercera revolució industrial de què parla Jeremy Rifkin: “Es tracta de relocitzar, tornar a fer ciutats de mida humana on tingui sentit compartir i, entre aquests nodes que són les ciutats, bàsicament, només hi hauria de circular la informació”.

Jordi García Jané
entrevista@directa.cat

Què és el consum col·laboratiu?

Tot i que és un terme una mica difús, la definició deriva de l'anglesa Rachel Bosman, autora del llibre *What's mine is yours* (2010). Aquesta obra va sistematitzar moltes iniciatives que ja existien i les va classificar en tres punts: el *product service system*, l'economia col·laborativa (com ara el cotxe-ball) i els temes relacionats amb redistribució, reciclatge, segona mà... Per ella, el consum col·laboratiu és com tornar a les pràctiques que s'han fet tota la vida: intercanviar, regalar, deixar-nos coses... Tot això, que sempre s'ha fet en cercles de confiança, avui, gràcies a la tecnologia, ha adquirit una dimensió molt més gran, per això parlem de consum col·laboratiu.

I el projecte Ouishare?

És un joc de paraules entre l'anglès i el francès; és un projecte comú. Jo feia un bloc de consum col·laboratiu en castellà i un altre noi el feia en francès. Abans, tots els exemples de pràctiques de consum col·laboratiu eren en anglès i feia una mica de ràbia saber que aquí hi havia coses iguals, però ningú no en parlava, ni en català ni en castellà. Per això vaig començar el bloc. Llavors, ens vam agrupar tots en aquest projecte comú. Ouishare és un projecte de reflexió. Som prop de quatre-cents o cinc-cents persones encarregades de redactar, editar, programar, dissenyar... Treballem en grups temàtics o regionals de Facebook, on intercanviem molta informació. La majoria de gent ha après que donar és el millor que es pot fer.

Parles d'economia col·laborativa; per tant, no és tan sols una altra manera de consumir?

Per a la majoria de persones, la part del consum col·laboratiu és la més fàcil d'entendre perquè té molts beneficis. Llavors, el canvi cultural que representa tot això es pot aplicar en àmbits on hi ha molt de potencial, com ara en la producció: codi obert, eines col·laboratives, compartir informació... També parlem de micromecenatge, de monedes alternatives o de temes d'educació amb una mentalitat diferent, com l'*open data* en l'àmbit de la recerca... o l'*open research*, que diu que no té sentit que la

recerca finançada per l'Estat quedi plasmada en publicacions caríssimes i no es faci pública.

L'auge actual del consum col·laboratiu té relació amb la crisi?

Hi ha una part cultural que prové de l'eclosió d'Internet, que és anterior a la crisi. La gent que participa més en aquest tipus de serveis ha vist que, col·laborant amb persones desconegudes, es poden construir coses fantàstiques com, per exemple, la Viquipèdia. Amb les xarxes socials, això encara s'ha ampliat més perquè, com més dónes, més reps. Això, a l'escola, no t'ho ensenyen; t'eduquen per competir amb els companys, a ser el primer de la classe. La crisi ha fet créixer el consum col·laboratiu; la gent té necessitats econòmiques que acaben fent que ho provi.

Tot es pot compartir?

Primer, hi ha uns criteris personals, cadascú té els seus límits. El que funciona millor és compartir objectes que tenen un cost d'adquisició i de manteniment molt alt, com per exemple un cotxe. També és fàcil compartir eines, tal com passa a alguns barris dels Estats Units, on hi ha biblioteques d'eines; aquí també se n'estan muntant. Pensa que les cases tenen molt de material desaprofitat.

Quins són els principals avantatges del consum col·laboratiu, tant personals com col·lectius?

Els estudis coincideixen que la motivació principal de les persones que s'hi volen iniciar és econòmica. Després, com que es tracta d'una economia a escala més humana, aflora tota la part social, que és la que enganxa. La gent veu que no sols estalvia diners, sinó que, a més, coneix altres persones que pensen igual. A partir d'aquí, la gent ho comença a explicar a les amistats; hi ha una part d'orgull, de sentir-se llest. També hi ha uns beneficis ecològics pel fet de compartir i fabricar menys, encara que això la gent no ho sol considerar gaire, però sí que ho fan els emprenedors quan volen començar iniciatives. Un cop vaig redactar un article que parlava del consum col·laboratiu com a sostenibilitat invisible, és a dir, tens un comportament ecològic, però t'ho expliquen dient que és més barat, que és el que molta gent acaba entenent millor.

—
“Hi ha una tendència a crear guerres entre alternatives quan, en realitat, poden coexistir”
—

Parles de canviar el sistema, però, vols dir que no es tracta més aviat d'una moda?

Actualment, la majoria d'usuaris d'aquests serveis tenen un poder adquisitiu mitjà-alt i una bona educació. És gent que pot entendre els beneficis d'aquestes actituds, el problema és que no s'arriba a segons quines capes de població i això és un tema cultural, sobretot. Fa cinquanta anys que ens transmeten el missatge de comprar i això no s'arregla en dos anys; parlem d'un procés més llarg de canvi cultural. D'altra banda, hi ha una tendència a crear guerres entre alternatives quan, en realitat, poden coexistir. És obvi que, pel fet de compartir cotxe, la gent no deixarà de

comprar-ne; al final, es tracta de fer-ne un ús més racional i no invertir tant en carreteres. La mobilitat és la punta de llança de tot això, una mica com va passar amb les discogràfiques i el Napster, que es pensaven que, amb quatre lleis, tot continuaria com abans.

Sentint-te parlar de consum col·laboratiu, em fas venir al cap el cooperativisme. Quins lligams hi ha entre l'un i l'altre?

En primer lloc, la part filosòfica que diu que, en grup, les coses van millor. També hi ha la idea d'entendre que els béns compartits són beneficiosos. Després, el fet que la gestió d'aquests recursos es faci a través d'una societat limitada ja és un altre tema. També hi ha experiències on la gent vol fer un pas més, el més evident són les cooperatives de compra de proximitat. També hi ha iniciatives com el People's Supermarket, una compra cooperativa que s'obre a la gent. Moltes d'aquestes empreses no són cooperatives, però podrien ser-ho.

més reps”

Algunes d'aquestes centrals de compra per Internet potencien el valor de la construcció de comunitat, però, en d'altres casos, hi ha una empresa darrere que en treu un profit i falta aquest vincle de comunitat. És rellevant, per a tu, això?

Avancar, per exemple, va ser comprat per una empresa nord-americana i, fa poc, acaba de ser comprat per Avis per 500 milions de dòlars. La tecnologia facilita l'accés als béns, però no canvia la manera de comportar-se, continua sent un bé d'una empresa al qual tu pots accedir de manera temporal. Quan parles de Social Car no és això, sinó que comparteix cotxes entre usuaris i, llavors, la part del vincle de la comunitat és més forta. A nosaltres, ens interessa més el canvi de comportament que implica els temes *Peer to Peer*, on la tecnologia és capaç de canviar el model radicalment. El cert és que els sistemes que aconsegueixen crear comunitat són els que creixen més ràpid, els que aconsegueixen el cercle virtuós que fa que s'escampin i que la gent els recomani.

Quines implicacions macroeconòmiques tindria que augmentés molt el consum col·laboratiu?

Falten estudis profunds, però sembla que, si es compartís més, no caldria fabricar tant i hi hauria menys transaccions econòmiques, que és el que podem comptabilitzar. Hi ha altres maneres de crear valor a banda de comprar. També es diu que l'economia col·laborativa destrueix llocs de treball, però jo penso que molts llocs de treball que han desaparegut no tornaran mai: estructuralment, el sistema ha arribat a un punt d'eficiència on no cal que tothom treballi. El tema és organitzar la societat d'una altra manera, fer que el treball no ho estructuri tot. S'ha de començar a mesurar el benefici humà d'aquestes activitats i no només l'econòmic.

Podries esmentar exemples de finançament col·laboratiu que estiguin en auge en aquests moments?

El més conegut és el micromecenatge. Crec que, a l'Estat, hi ha una quarantena de plataformes d'aquest tipus, moltes a Barcelona. La més interessant és Goteo, que és un exem-

ple pràcticament únic al món; parlen del micromecenatge per al bé comú. El micromecenatge és interessant perquè crea coses a partir de necessitats validades, en comptes de fabricar i després vendre.

“Es diu que l'economia col·laborativa destrueix llocs de treball, però jo penso que molts llocs de treball que han desaparegut no tornaran mai”

Pots esmentar altres iniciatives de treball col·laboratiu, a més de la Viquipèdia?

Els Fablabs, on es fan prototips, o l'Open Source Ecology, que parteix d'un enginyer nuclear que es va quedar sense feina. L'objectiu és aconseguir el mateix nivell de vida actual, però amb dissenys i maquinària de codi obert. Van començar fent una premsa per fer totxos, una màquina feta amb codi obert, i a França i Itàlia ja han fet les primeres millores partint del disseny original, seguint un camí similar al Linux. Volen fer cinquanta màquines per poder mantenir un confort de vida similar a l'actual. També conec una persona que ha fet un cotxe de codi obert (anomenat Wikispeed) i, a Barcelona, s'està treballant per fer un projecte semblant.

FOTOGRAFIES:
Robert Bonet

Entre lloguers i hipoteques

Les possibilitats d'exercir el dret a l'habitatge digne s'han reduït notablement a causa de la crisi econòmica i l'especulació del mercat immobiliari. L'immobilisme de les institucions públiques i privades, a més, ha fet créixer la demanda d'habitatge d'emergència social, el risc de perdre la casa o el nombre de persones sense sostre, que se situa en 2.971 a la ciutat de Barcelona, segons un estudi de la Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar (XAPSLL). En contraposició amb això, cada vegada més persones s'inicien en el repoblament rural, la recuperació de pobles abandonats o l'ocupació. També assistim al desplegament de projectes urbans que plantegen models alternatius al lloguer o a la propietat arreu del món.

Oriol Agulló

quadersndillacrua@setmanaridirecta.info

Fer de les runes de l'imperi un recer per al nou mandat. La fi de la Gran Guerra va portar a la desintegració de l'imperi austrohongarès i a la proclamació de la república austríaca. La victòria del Partit Socialdemòcrata Obrer Austríac a les eleccions de Viena va iniciar el període de la *Rotes Wien*, l'anomenada Viena vermella, interrompuda per la dictadura feixista de 1933. Durant els anys de la *Rotes*, una de les prioritats del govern va ser resoldre el problema de l'habitatge. Per fer-ho, va prendre mesures com l'expropiació d'habitatges desocupats o la prohibició dels desnonaments. Aquestes accions d'emergència, però, no van fer desaparèixer les dificultats i, per això, el govern va posar en marxa el Pla d'Habitatge Públic, que va permetre construir, entre 1923 i 1933, 65.000 edificis a la ciutat. Una desena part de les vieneses va tenir accés als habitatges socials finançats —sobretot— amb impostos especials adreçats a les classes burgeses i nobles. El model que es va popularitzar eren els *höfe*, uns complexos d'habitatges públics en lloguer que, agrupats en comunitats, disposaven d'espais per a l'organització i la gestió dels serveis col·lectius. Així doncs, els *höfe* albergaven la classe

obrera —el lloguer que es cobrava rondava el 4% dels ingressos familiars— i li cedien un protagonisme nou. Eren el reflex de la societat que naixia.

Repensar la tinença

Adquirir una casa en propietat sense endeutar-se no és una utopia. El programa Opening Doors impulsat pel govern d'Austràlia permet que la població comparteixi el 30% de la hipoteca amb l'Estat. A Escòcia, s'està implantant un sistema que funciona a través d'un fons d'inversió social, amb una sèrie de propietats que passen a formar part d'una cooperativa. Aquesta lloga els habitatges a un preu assequible a les usuàries, que poden anar comprant, al seu ritme, accions de la cooperativa fins a ser-ne propietàries.

Però, més enllà de trobar possibilitats per pagar les hipoteques de manera assumible, la majoria de models incipients busquen superar el binomi lloguer o propietat. Això va dur el catedràtic de Dret Civil de la Universitat Rovira i Virgili Sergio Nassarre a proposar un sistema situat a mig camí entre els dos conceptes tradicionals, que anomena tinença intermèdia. El model de Nassarre es basa en la propietat temporal, és a dir, una propietària adquireix la propietat limitada d'un immoble o la copropietat i una propietària nova adquireix part d'un immoble

Més enllà de trobar possibilitats per pagar les hipoteques de manera assumible, la majoria de models incipients busquen superar el binomi lloguer o propietat

Art by Heather

que coexistiria amb la propietària original. De manera similar, Catalyst for housing, una entitat britànica que facilita l'accés a l'habitatge a persones amb pocs recursos, ofereix vies d'accés que van més enllà del lloguer o la propietat. Els crèdits tous, els lloguers reduïts amb opció de compra o la propietat compartida permeten que les usuàries vagin adquirint la propietat de l'habitatge a mesura que la seva situació econòmica millora.

A Alemanya, més de 2,5 milions d'habitatges es troben en cooperatives de cessió d'ús

Al costat d'aquest model, hi ha nombrosos processos col·lectius d'habitatge, on es compta amb la participació activa de la gent en les fases del procés de construcció de les cases. El portal masqueunacasa.org, un extens banc de recursos sobre nous models d'habitatge, organitza grups de persones interessades en aquests processos.

Cooperatives en cessió d'ús

Entre les iniciatives més populars, hi ha les cooperatives d'habitatges en règim de cessió d'ús, un model que funciona des de fa temps als països del nord d'Europa. A Alemanya, per exemple, més de 2,5 milions d'habitatges segueixen aquest model. En les

cessions d'ús, una família o un grup de persones o d'organitzacions busquen un habitatge que tingui una propietària disposada a cedir-ne l'ús a canvi de quotes anuals i del manteniment de l'espai. Després d'arribar a un acord, les usuàries paguen una petita entrada (no acostuma a superar els 3.000 euros) i unes quotes mensuals inferiors als 300 euros i l'habitatge passa a formar part de la cooperativa. Sostre Cívica és una organització amb seu a Barcelona que treballa en la cerca de models d'accés a l'habitatge no especulatiu i aposta pel model de cessió d'ús.

'Cloudhousing'

Una nova alternativa al model de propietat clàssic, que s'està començant a estendre a Catalunya, és la que proposa l'entitat Vida+Fàcil. Reivindica que una persona no és ni inquilina ni propietària de l'habitatge, n'és usuària. Es tracta d'una nova filosofia que s'assembla a les iniciatives de consum col·laboratiu com el *carsharing* i proposa la creació d'edificis que combinin pisos, espais compartits i serveis comuns, sota un model de pagament per ús, coordinats a través de la figura d'una gestora. En aquest nou concepte d'habitatge, cada família paga quotes per a l'ús dels espais i, si la situació familiar canvia, es pot mudar a un altre habitatge que s'adapti millor a les noves circumstàncies.

'Co-housing'

No molt lluny del *cloudhousing*, cada vegada arrela més la idea de *co-housing*,

un model que busca recuperar les interaccions socials entre el veïnat a través de fórmules que els permetin compartir recursos i espais, com una bugaderia, un hort urbà o un espai de *coworking*. El concepte de *co-housing* va néixer a Dinamarca durant els anys 80, tot i que ràpidament es va començar a implantar a altres països com els EUA. Fent un pas més, trobem les *compact city*, que busquen recuperar el llegat de les colònies industrials, que van tenir una importància especial a Catalunya durant el segle XIX. Amb la idea de fer compatible la vida social i la vida laboral, les *compact city* són ciutats dissenyades de manera cohesionada, on preval l'accés als serveis socials i la consciència ecologista. Aquesta experiència s'ha dut a terme a Viena i ha generat interès a molts altres indrets.

Masoveria urbana

Les masoveries són un model cada dia més ferm en l'àmbit urbà. La propietària cedeix un habitatge a canvi que l'arrendatària en tingui cura i, a més, faci les reformes i les obres que estableix el contracte. Amb aquest acord, les propietàries guanyen valor afegit en els seus immobles i les masoveres poden accedir a l'habitatge a un preu més econòmic que el lloguer ordinari.

La masoveria urbana s'està implantant a diverses poblacions catalanes de la mà de fundacions com SER.GI i ciutats com Olot, Sant Cugat del Vallès o Lloret de Mar ja han tingut en compte aquest model en els seus plans municipals d'habitatge.

En defensa de l'habitatge digne

Un dels moviments socials més populars d'aquests últims mesos a casa nostra és la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH), que defensa el dret a l'habitatge dels col·lectius més afectats per la crisi: les persones amb problemes per pagar la hipoteca i que poden ser desnonades. A través de les mobilitzacions, la PAH ha aconseguit aturar centenars de desnonaments i ha contribuït a crear consciència social sobre el dret a l'habitatge digne. En

conjunt, 1.402.854 persones han signat la Iniciativa Legislativa Popular de la PAH per canviar la llei hipotecària –canvi que incorpora la dació en pagament amb caràcter retroactiu–, però el govern popular ho ha ignorat.

A França, la societat civil també s'ha organitzat amb força per respondre al problema de l'habitatge. La Fédération des Associations et des Acteurs por la Promotion et l'Insertion per le Logement (FAPIL) agru-

pa un centenar d'entitats i ONG locals que lluiten per garantir el dret a l'habitatge digne. A fi d'abolir l'exclusió social i la discriminació en l'accés a l'habitatge, aquesta federació també ha dut a terme accions de suport directe a les persones amb problemes i situacions de vulnerabilitat. De la mateixa manera que la PAH, la FAPIL també ha permès generar un debat social sobre l'habitatge i ha organitzat sessions formatives per estendre el seu missatge.

Vauban, el barri cooperatiu de Friburg

En només 15 anys, Vauban, un barri de la ciutat alemanya de Friburg, ha passat de ser una base militar a ser la referència de l'urbanisme ecològic

Tognum AG

Després dels tractats de 1991, gran part de les forces de l'OTAN van abandonar Alemanya. En conseqüència, la base de Vauban, situada a la ciutat de Friburg, utilitzada per l'exèrcit francès des de 1945, va quedar deserta. Un any més tard, vint antigues barraques militars van ser ocupades amb la intenció de convertir-les en habitatges i en un centre social. La situació va interessar el consistori, que, després d'una sèrie de conflictes, va adquirir la propietat de setze naus i en va cedir quatre per a l'ús del grup d'activistes. Aquest col·lectiu va crear la Iniciativa Autogestionària d'Assentament Independent i Autoorganitzat (SUSI, en alemany) i va iniciar un projecte de rehabilitació ecològica de les naus cedides per l'Ajuntament,

amb l'objectiu de constituir una cooperativa autogestionada d'habitatges de lloguer per al jovent i les persones amb pocs ingressos.

Poc temps després, es va saber que el consistori volia enderrocar les naus i construir un barri nou. Amb la intenció de participar en el procés de renovació del barri, va sorgir l'associació ciutadana Fòrum Vauban, reconeguda com a entitat jurídica des de 1995. Des d'un inici, l'organització va participar en la planificació i la construcció del barri i va aconseguir introduir criteris nous a la rehabilitació urbanística, es van promoure grups d'habitatges col·lectius i es va dur a terme una construcció sostenible. El procés es va iniciar amb la recaptació de fons provi-

nents de préstecs socials i va desembocar en l'autoconstrucció d'habitatges, que va rebre el suport de persones en pràctiques formatives. Durant cinc anys, més de 90 persones van treballar una mitjana de vint hores setmanals per fer la rehabilitació i es va generar ocupació local, a més d'un intercanvi de coneixements entre la comunitat que hi conviuria. Avui, les gairebé 5.500 habitants de Vauban compten amb serveis de cuina comunitària, tallers de ceràmica, un laboratori de fotografia, una cooperativa d'aliments o un mercat de productes ecològics i un 30% de l'energia que consumeixen es produeix allà mateix, a través d'una planta de cogeneració i de plaques fotovoltaïques.

Oxidació violenta

FOTOGRAFIA: Pau Barrena

“**S**óc metàl·lic, en el jardí botànic”, cantava Santiago Auserón mentre els joves nacionalistes del PSOE tancaven la transacció. Del res al no res, Felipe i Alfonso passaven a esperar que, tan aviat com fos possible, el color blanc pintés les seves testes i la prejubilació els allunyés dels pesats quefers diaris, ben folrats de milions i més milions... Desfeien l'oposició, desmuntaven les propostes, xuclaven qui despuntava...

I si Santiago era metàl·lic, nosaltres també ho som, no per filòsofs, sinó perquè, quan els rams de la pluja d'abril cauen damunt nostre, ens rovellem. A voltes, la poca vergonya dels lladres orgànics i organitzats, que és com la pluja, ens sorprèn perquè intenta córrer i anar de pressa i altres vegades ens amara amb parsimònia i no aconseguim notar què ni com ens furten res, fins que ja no ho tenim com a propi. I cada cop tenim menys drets, possibilitats i vida en general. Ens oxidem i esdevenim rovellats; i no del cava, sinó de la cara, l'esquena, el cap, els pits i les cames i

els braços, així com de tota la resta del cos exposat a la intempèrie.

Per això fa goig i fins i tot emociona, tot i que no totalment, veure com les representacions de qui ens diuen que mana passen a oxidar-se amb tanta rapidesa com és possible. Cremen a l'aire lliure de places i carrers. Passen a ser consumits pel foc, a rovellar-se violentament sense deixar òxid perceptible o que puguem identificar com a tal. És el goig de saber que, encara que sembli que els carrers només s'omplen de cadàvers metàl·lics de dilluns a diumenge, de tant en tant, es trenca la monotonia i els rellotges deixen de marcar l'hora amb precisió. Més que res perquè, d'hores, ja no n'hi ha. I amb elles, desapareixen les compareixences televisades del cap del govern de l'Estat perquè ja no hi ha cap (que ja crema) ni govern (oxidat també, de sempre) ni Estat (ni estats).

Jordi Martí Font

RODA EL MÓN

14-15

Repassem la trajectòria dels integrants de l'NSU, el grup neonazi que va assassinar deu persones a Alemanya

16

El barri malagueny de la Palmilla lluita pel dret a l'aigua i contra els abusos de l'empresa municipal d'aigües

REPÚBLICA DOMINICANA // TENSÍO A L'ESPERA DE LA DECISIÓ DEL GOVERN CARIBENY SOBRE EL CONTRACTE D'EXPLOTACIÓ D'OR DE LA COMPANYIA CANADENCA

La minera **Barrick Gold**, a l'ull de l'huracà

Jordi de Miguel Capell
Santo Domingo, República Dominicana
@jordidemiguel

"S'ordena nacionalitzar immediatament Barrick Gold, rescindir el seu contracte i confiscar tots els seus béns com a compensació pels danys morals i materials causats al poble dominicà. S'ordena expulsar del territori nacional tot el personal estranger de l'empresa, especialment els seus executius. Es condemna l'expresident Leonel Fernández a vint anys de presó". El 5 de maig de 2013, a la ciutat de Santo Domingo, l'exfiscal Josefin Juan va donar per finalitzat el judici popular contra l'empresa minera Barrick Gold. Les assistents, convocades per l'organització política juvenil La Multitud, criden, aplaudeixen i coregen les consignes de rigor.

Els moviments socials denuncien l'abús de la companyia canadenca i la complicitat de l'expresident Fernández

Són diversos, els càrrecs que els moviments socials contra la mineria a cel obert de la República Dominicana imputen a la companyia canadenca: contaminació de rius, habitants i bestiar a Cotuí, la zona on opera; complicitat amb les forces policials en la repressió d'activistes; manca de compensacions econòmiques i socials; tancament de camins públics; suborn de periodistes... La tensió entre el govern dominicà i la companyia minera més poderosa del món, però, se centra en el contracte d'explotació que totes dues parts van acordar modificar el 2009. Durant el seu discurs de balanç de gestió,

el 27 de febrer d'enguany, l'actual president dominicà Danilo Medina va fer una "última crida" per renegociar-lo, ja que el considerava "inacceptable" per als interessos de l'Estat, tenint en compte l'augment del preu mundial de l'or i de l'actual distribució d'ingressos que contempla. Des d'aleshores, el país espera un pronunciament definitiu.

EL CONTRACTE DE LA DISCÒRDIA

El 2006, Barrick Gold va comprar Placer Dome, l'empresa que ostentava l'explotació de la mina d'or de Pueblo Viejo, la més gran del món i la segona en reserves. Només tres anys després, sota el mandat de Leonel Fernández, copartidari de l'actual president, es va aprovar per majoria absoluta la modificació del contracte signat aleshores: de cada 100 dòlars generats, la transnacional se'n quedaria 97 i l'Estat, els 3 restants, un 47% menys respecte al contracte anterior. La modificació es va fer just l'any que la cotització de l'or assolí un màxim històric de 1.000 dòlars. Com a resultat de la combinació

d'aquest valor i el nou acord, alguns estudis afirmen que l'Estat dominicà deixaria de percebre 1.200 milions de dòlars durant els sis primers anys de producció.

Els darrers mesos, les crides al diàleg per renegociar els termes del contracte d'explotació han estat acompanyades de denúncies d'infraccions per part de la companyia minera. El 23 de març, la Direcció General de Duanes va imposar una multa de 23 milions de dòlars a l'empresa per falsificar la declaració d'exportació. Un altre carregament de dotze lingots d'or i plata valorats en 22 milions de dòlars continua retintut des de l'1 de maig.

Per a Luis Carvajal, membre de l'Acadèmia de Ciències i professor de la Universitat Autònoma de Santo Domingo (UASD): "Cada gram d'or exportat constitueix un delictu punible a Barrick Gold i els seus còmplices locals, inclòs l'expresident Leonel Fernández. El contracte viola la Constitució dominicana, es va aprovar de manera irregular, amb informació enganyosa i sense representació d'una de

les parts. Fins i tot hi ha diputats del partit de govern que van aprovar el contracte que reconeixen que no l'havien llegit prèviament. Ara, el poble n'està pagant les conseqüències amb danys ambientals. La solució no és renegociar el contracte, és declarar la seva nul·litat".

L'empresa assegura que els danys ambientals són fruit de la gestió de l'explotació anterior, que la seva constitueix la inversió estrangera més gran de la història a la República Dominicana, una inversió que ha beneficiat més de 400 empreses del país i que ha destinat prop de vint milions de dòlars a projectes de desenvolupament municipal, educació, reforestació, producció i salut.

LA SOBERANIA EN JOC

A l'espera d'una resolució final sobre el contracte d'explotació de la mina de Pueblo Viejo, el país busca consolidar la seva defensa davant possibles litigis internacionals. El 22 d'abril, la República Dominicana i els països de l'ALBA, reunits a la I Conferència Ministerial d'Estats Llatinoamericans Afectats per Interessos Transnacionals, van acordar la creació d'un mecanisme de coordinació que enforteixi els governs locals en els processos d'arbitratge internacional que puguin interposar les transnacionals que operen a la regió. A banda de coordinar la defensa conjunta d'accions jurídiques, el nou mecanisme també dissenyarà estratègies de comunicació que facin de contrapès a les campanyes empreses per les companyies transnacionals.

L'acord arriba poc després que un tribunal xilè paralitzés el projecte *Pascua Lama* de Barrick Gold, a cavall entre l'Argentina i el seu veí andí. La instància judicial va atendre les demandes presentades per les comunitats indígenes de la vall del Huasco, que van denunciar els perjudicis ambientals que causaria l'empresa si explotava la mina. ◀

Judici popular contra la minera Barrick Gold celebrat a Santo Domingo el dia 5 de maig / FRAN ALONSO

ALEMANYA // LA QUALIFICACIÓ FISCAL -A LA QUAL HA TINGUT ACCÉS LA 'DIRECTA'- REPASSA LA TRAJECTÒRIA DELS INTEGRANTS DEL GRUP QUE VA ASSASSINAR DEU PERSONES

El judici a l'NSU, història viva del neonazisme alemany

Bertran Cazorla i Roger Suso

Munic

@clavegueramarro

Exactament 50 anys després de la fi de la Segona Guerra Mundial, el 1995, a Rudolstadt, un poble de Turingia, uns joves van llançar ous contra un monument a les víctimes del feixisme. No havien passat ni sis anys des de la caiguda del Mur i, a l'Est alemany, una munió de joves creixien, entre el fracàs escolar i l'atur, incapaços d'integrar-se en el nou sistema capitalista imposat per la República Federal d'Alemanya (RFA). Entre el jovent de Rudolstadt, hi havia una noia de vint anys, Beate Zschäpe. El 6 de maig, Zschäpe va ser el focus d'atenció de les càmeres alemanyes i turques. Per primer cop, va compareixer davant del tribunal de Munic que, des d'aquella jornada i durant mesos, la jutjarà: és l'única supervivent dels tres integrants del grup terrorista neonazi NSU (els altres, Uwe Mundlos i Uwe Böhnhardt, es van suïcidar quan van ser descoberts) i està acusada de deu assassinats, dos atemptats i quinze atracaments. Quatre homes més estan acusats de donar suport al

Els crims de l'NSU havien de ser percebuts per l'opinió pública com execucions en sèrie

grup. L'escript d'acusació de la fiscalia és tan monumental com el procés, el més important contra un grup ultradretà de la història de la RFA: té 488 pàgines i 1.654 notes al peu, que fan referència a documents inclosos en els 300.000 folis del sumari. L'obra, a la qual ha tingut accés la DIRECTA, no només radiografia un dels pitjors grups terroristes alemanys, sinó que posa de manifest com es va gestar aquest grup -que va actuar impune durant més d'una dècada- al cor d'un país que havia fet seu l'eslògan *Nie wieder* (Mai més), en referència al Tercer Reich. El 1998, Zschäpe, Mundlos i Böhnhardt van crear l'NSU. "L'objectiu declarat de la banda era acovardir persones amb rerefons migratori a tota la RFA amb la perpetració de delictes violents brutals i, per tant, amb impacte públic", relata la fiscalia en aquest escrit. Els crims de l'NSU, que trobaven les víctimes "de manera completament inesperada en una

situació quotidiana", havien de ser percebuts per "l'opinió pública com execucions en sèrie", afegeix. Així, van morir deu persones: nou petits comerciants homes de mitjana edat (vuit d'ells d'origen turc i un grec) i una policia.

EL PAS A LA CLANDESTINITAT

Tot va començar cap el 1990 en "una camarilla escolar de Jena", la d'Uwe Mundlos -un noi que tenia disset anys i era bon estudiant- i Zschäpe -que en tenia quinze, era òrfena d'un pare romanès i criada per l'àvia enmig d'una família desestructurada. Era l'època en què els neonazis que mai no havien tingut gaire èxit a l'Alemanya de l'Oest, com Michael Kühnen, visitaven l'Est per mirar d'aconseguir adeptes a la causa entre el jovent desencantat. I també era l'època en què Zschäpe va acabar els estudis, amb setze anys, i va veure frustrat el seu anhel d'iniciar una FP de puericultura. Finalment, en va fer una de jardineria. El grup d'una quinzena d'amics va acabar adoptant el

nom de Camaraderia Jena. De moment, jugaven a jocs com el *Pogromly*, una versió neonazi del *Monopoly* que es van inventar i que consistia a deportar població jueva de ciutats alemanyes.

El 1994 ja s'havien afegit al grup Böhnhardt i Ralf Wohlleben, ara acusat de donar suport a l'NSU, i la camaraderia s'havia apropiat a altres grups ultres de Turingia. Però els membres de Jena "mantenien, a causa de la seva direcció ideològica i de la seva manca de compromís, un concepte elitista d'ells mateixos, que els elevava per sobre d'altres organitzacions també inspirades en el nacional-socialisme". "Mundlos, Böhnhardt i Zschäpe defensaven l'armament en aquest grup des del 1996". La noia tenia 21 anys. Els investigadors apunten que el seu referent podrien ser escrits d'un activista noruec de la xarxa neonazi europea (avui dia prohibida a Alemanya i a l'Estat espanyol) Blood & Honour, Erik Nilsen, que propugnava la "resistència sense líder" i "una perpetració d'accions mili-

Beate Zschäpe donant l'esquena a la premsa mentre parla amb els seus advocats a la sala on també hi ha els acusats Wohlleben, Gerlach i Schlutze

tants lliure de jerarquies i orientada a cèl·lules" a través de revistes ultres. Més enllà de la teoria, la fiscalia també apunta a una sèrie d'intents d'assassinats racistes contra onze persones que un extremista, John Ausonius àlies *Lasermannen*, va cometre a Estocolm i Uppsala, a Suècia, durant la segona meitat de 1991. "La manera d'operar d'aquest autor motivat pel racisme s'assimila de forma contundent amb la de l'NSU", considera la fiscalia.

Mentre altres companys seus iniciaven una carrera política al NPD, ells van triar la divisa "fets, no paraules"

En tot cas, mentre debatien i jugaven, s'anaven succeint accions ultres. El dia de Tots Sants del 1996, Böhnhardt i Mundlos, per exemple, es van presentar vestits amb uniformes de les SA al camp de concentració de Buchenwald. El 13 d'abril de 1996, van començar els petits delictes: van col·locar una imitació d'una bomba en un maniquí vestit de jueu que van penjar d'un pont sobre una autopista. Llavors, Zschäpe tenia 21 anys i cobrava l'atur. També van enviar bombes a redaccions de diaris i a la policia, que els seguia la pista. Fins que, el gener de 1998, van registrar un garatge del grup i

+info

El dilluns 6 de maig, l'expectació de tots els mitjans alemanys, molts de turcs i d'altres d'arreu del món es va fixar a Munic, en l'arrencada del macrojudici contra l'NSU. Podeu llegir la crònica de la jornada a la web de la Directa: ves.cat/fss0

la casa de Zschäpe. Van trobar 1,4 quilos de TNT i material xenòfob. Però els tres amics no van reaparèixer fins tretze anys més tard, quan es va ser descobrint l'NSU. Durant deu anys, van poder viure amagats gràcies a l'ajuda logística d'un nombre encara ara indeterminat de còmplices i es van finançar amb atracaments a bancs. Durant aquest temps, van cometre els seus crims i van fixar la seva base a Zwickau. Mentre altres companys seus, com Ralf Wohlleben, iniciaven una carrera política al partit neonazi NPD, ells van triar la divisa "fets, no paraules", que van erigir en emblema de l'NSU. L'única doctrina que van deixar elaborada va ser el vídeo on reivindicaven els seus crims mitjançant imatges de la Pantera Rosa i dues cartes que van enviar el 2002 a dues revistes ultradretanes. En aquestes missives, l'NSU expressa la seva idea de "crear més cèl·lules, independents unes de les altres" i s'esforça a "fomentar la creació de cèl·lules autònomes amb ajut financer", però sense una voluntat de lideratge. No es coneix, però, que aquestes reflexions tinguessin continuïtat.

EL DESCOBRIMENT

El novembre de 2011, finalment, la policia va descobrir l'NSU a Eisenach. El darrer atracament de Bönnhardt i Mundlos no havia sortit bé i els dos homes es van suïcidar abans de ser arrestats. Zschäpe va incendiar la casa de Zwickau on vivien i va fugir. A l'habitatge, protegit per quatre càmeres de videovigilància, la policia va trobar-hi la pistola Česká amb què havien comès tots els seus assassinats, irresolts fins llavors. I 2,5 quilos de dinamita i una vintena d'armes més, amb 1.600 bales. També hi van trobar bases de dades on els hitlerians havien recollit informació sobre més de 10.000 possibles objectius: centres culturals islàmics i partits polítics d'esquerra. La terrorista es va entregar uns dies després. Zschäpe només va presenciar un dels deu assassinats, però, fent un exercici de duresa, la fiscalia l'acusa de l'autoria compartida dels deu crims. També l'acusa dels atemptats i els atracaments i de pertinença a un grup terrorista. A uns altres dos acusats, André Eminger i Holger Gerlach, també els acusa de col·laboració amb un grup terrorista. I als dos restants, Wohlleben i Carsten Schultze, que van subministrar la pistola a l'NSU, de col·laboració en els assassinats que els terroristes van cometre amb aquesta arma. ◀

"El problema de fons és el racisme estructural"

Bernd Kaminski, portaveu del grup del premsa de l'Aliança contra el terror nazi i el racisme, plataforma cívica organitzadora de la manifestació antiracista massiva que es va fer a Munic el 13 d'abril d'enguany

@CLAVEGUERAMARRO

B. C. i R. S.
@clavegueramarro

Com s'arriba fins aquí?

Si ens fixem en el moment de radicalització dels integrants de l'NSU, veiem que coincideix amb l'inici dels anys 90, poc després de la reunificació i de la caiguda del teló d'acer, un moment excepcional en la història de la RFA, en què la immigració va esdevenir el tema de debat principal; molts polítics van expressar postulats racistes i, des del centre de la societat, es deia que un enduriment de les lleis d'extranjeria i d'asil. En aquest clima, els neonazis van sortir al carrer a caçar persones migrants i els polítics no van actuar ni els van condemnar. I això, pels neonazis, va significar que, amb violència, podien dur a terme la seva agenda política. El cas de l'NSU és una continuïtat d'aquest fenomen, una etapa més d'aquesta radicalització: passar a la

clandestinitat "per matar migrants pel simple fet de ser migrants". Això era entès i argumentat per l'NSU com una lluita política. A la manifestació del 13 d'abril a Munic, també hi van participar Ibrahim Arslan i el seu germà, supervivents d'un atac incendiari mortífer al seu domicili de Mölln l'any 1992 perpetrat per neonazis. La seva presència serveix per explicar que els assassinats de l'NSU són una continuïtat de la violència racista d'ultradreta iniciada els anys 90. Moltes de les iniciatives antifeixistes i antiracistes actuals també sorgeixen d'aleshores.

Què s'ha fet malament perquè hagi succeït un cas com el de l'NSU?

Crec que aquest és el problema del racisme a Alemanya. No vam ser prou forts en aquell context polític. Erem una minoria. Si mirem el cas de l'intent de pogrom de Rostock-Lichtenhagen, que va durar dos dies, moltes persones del veïnat van aplaudir i encoratjar els neo-

nazis que el van perpetrar. Aquests pogroms van tenir lloc a més indrets del país. I això és un problema que encara no hem pogut combatre, el racisme a la societat i a les institucions: negar que la RFA és un destí de la immigració i que les persones migrants també són part del país. Estic segur que, si la policia hagués sigut més sensible a aquesta realitat i a l'existència de grups d'ultradreta violents, els assassinats de l'NSU es podrien haver evitat o frenat abans.

El judici a l'NSU serà una catarsi per fer net a la societat?

Quan encara no se sabia el rerefons ultradretà dels assassinats, hi havia molt d'interès social per saber qui hi havia darrere les morts. I quan es va descobrir, ens vam sorprendre que un grup com l'NSU pogués haver existit. En canvi, les associacions de persones migrants, des d'un primer moment, van dir que els assassinats tenien un rerefons racista, ultradretà. La societat alemanya no va fer cas del que ens deien. Això ho hem d'analitzar.

Però, s'analitza?

Crec que sí. També a través del periodisme. Molts reporters van traslladar simplement la versió oficial, que les morts eren a tornajournals entre la màfia turca. Ara analitzen què van fer erròniament: per què no van fer la seva feina de manera independent? per què no ho van investigar? També s'analitza en la societat. Ara, podem parlar de racisme. Abans, parlàvem de xenofòbia en casos individuals; ara ho fem de racisme en general, dins la col·lectivitat, dins les estructures i les institucions. Ara podem afirmar que el racisme i el nazisme continuen presents en la societat actual i que no són només cosa del passat, de l'època del Tercer Reich. ◀

MÀLAGA // L'EMPRESA MUNICIPAL D'AIGÜES RECLAMA DEUTES IL·LEGÍTIMS A UN MILER DE FAMÍLIES

El barri de la Palmilla lluita pel dret a l'aigua

Fermin Grodira
Màlaga
@grodira

A Màlaga, la tensió va en augment. Segons la comissió judicial del menjador social i l'oficina social ocupada *Er Banco Güeno* del barri de la Palmilla, l'Empresa Municipal d'Aigües de Màlaga SA (Emasa) reclama deutes il·legítims que, en alguns casos, es remunten fins als anys 70 i arriben a superar els 63.000 euros. "Molts dels immobles han canviat d'inquilins sense cap notificació, ja que els acords són verbals i, per tant, arriben deutes de propietaris anteriors", explica un advocat que està portant la defensa de les persones afectades, prop de 1.400 famílies. En tallar-los l'aigua a causa dels impagaments, algunes veïnes opten per enganxar-se a la xarxa, fet que suposa cometre un delictes de defraudació d'aigua, motiu pel qual almenys tres persones han estat condemnades a 45 dies de presó.

L'Ajuntament va informar, a finals del mes de gener, que negociaria el pagament d'1.713.000 euros pendents a 991 clients de Palma-Palmilla. Segons dades de l'empresa, 1.796 clients són deutors d'un total de 3.610.000 euros. Això significa un deute mitjà de 2.000 euros, que afecta el 19% de les clientes del districte. La regidora de Medi Ambient i vicepresidenta d'Emasa, Ana Navarro, afirma que, "en el moment en què el ciutadà aporti una justificació que s'ha produït un canvi en l'usuari de l'habitatge, Emasa deixa de reclamar-li els deutes anteriors a la data d'aquest canvi; per tant, no se li reclama res que no hagi consumit".

TRACASA SOTA SOSPITA

Per reclamar aquests deutes, Emasa ha contractat Tracasa, una empresa pública cadastral del govern de Navarra. Algunes afectades asseguren que van fer signar

reconeixements de deutes il·legítims a persones analfabets i sota amenaces de presó en cas de no de signar. Aquests deutes han prescrit si no han estat reclamats durant els últims cinc anys, segons la Llei 1/2000 d'Enjudiciament Civil. El director general d'Emasa, José Luis Rodríguez, va afirmar que les pràctiques de Tracasa són legals. Segons les seves paraules, diverses famílies han renegociat els seus deutes i estan pagant el seu rebut més un recàrrec de cinc euros al mes. Les deutores neguen que aquest recàrrec sigui de cinc euros, sinó de 30 o 60.

DRET EFECTIU A L'AIGUA

El veïnat ha començat a autoorganitzar-se en assemblea i ha fet diverses accions per defensar l'accés a l'aigua en aquest barri. 109 veïnes s'han querellat contra Emasa per coaccions, falsedat documental i frau processal. A més, els advocats que representen les afectades han presentat un recurs davant el Defensor del

Poble andalusí. Des de l'assemblea, també denuncien casos en els quals el veïnat que ha anat a renegociar el deute individualment ha tornat amb un deute més gran. Les exigències de l'assemblea veïnal són la nul·litat dels reconeixements de deute, la paralització dels processos judicials iniciats, la condonació dels deutes a les famílies que no puguin pagar i l'establiment d'una tarifa social d'acord amb els ingressos familiars.

Després de reunir-se amb l'Ajuntament, l'empresa va acordar no iniciar accions judicials noves, però es nega a retirar les denúncies presentades i a cancel·lar els reconeixements de deute. *Er Banco Güeno*, a curt termini, es proposa recollir un mínim de 6.000 signatures per avançar amb les seves exigències. Ja n'han recollit gairebé 2.000. Una vegada aconseguit aquest nombre, es lliuraran a Emasa i, si no s'aconsegueixen avenços, s'iniciarà un boicot que consistirà a no pagar la factura del mes de maig.

'Er Banco Güeno', un espai autogestionat ocupat pel veïnat durant la vaga del 14-N, és l'epicentre de la lluita contra l'Empresa Municipal d'Aigües de Màlaga / JOSE E. CABRERA PÉREZ

400.000 euros en advocats

Durant els últims quatre anys, Emasa ha gastat més de 400.000 euros en la contractació de bufets d'advocats per reclamar deutes impagats. José Antonio Castro, coordinador d'Izquierda Unida (IU) a Màlaga, considera que les contractacions van ser "irregulars", ja que l'Ajuntament disposa d'una empresa recaptadora. Un dels despatxos contractats és el de Rosa Agüera, exregidora del PP.

Privatització de la gestió de l'aigua

El PP malagueny ha rebutjat una moció d'IU per garantir "l'accés a fins a vint litres d'aigua per persona i dia com un dret per a famílies amb recursos escassos" i adherir-se a la Iniciativa Ciutadana Europea pel dret a l'aigua, que inclou el rebuig a l'"externalització dels serveis de l'aigua i sanejament". A principis d'any, el batlle de Màlaga, Francisco de la Torre (PP), va dir públicament que, "ara com ara", no es planteja privatitzar empreses municipals, ni totalment ni parcialment, encara que "tampoc ho descarta radicalment".

“L'anarquisme català és un corrent tel·lúric”

L'historiador i col·laborador d'aquest setmanari Xavier Díez acaba de publicar 'L'anarquisme, fet diferencial català. Influència i llegat de l'anarquisme en la història i la societat catalana contemporània' (Virus), un assaig divulgatiu que ressegueix els diferents moviments de la constel·lació llibertària i els relaciona amb el caràcter indòmit del poble català a través dels segles.

Dels còtars al 15-M, existeix un gen llibertari en l'ADN català? Un corrent tel·lúric, en diria jo. És subterrani i ha patit, des de sempre, una ocultació, però és una constant en la història del país. El llibre és una resposta a *Notícia de Catalunya* de Vicens Vives: el que ell (des del punt de vista de les elits) considera un defecte, la difícil relació que tenen els catalans amb el poder, jo ho considero una virtut. La passió catalana per la llibertat, la igualtat i la solidaritat són espais que cal combatre, per les elits catalanes i l'Estat espanyol.

Això no amaga un cert determinisme ètnicista?

Jo no parlaria en absolut d'ètnicisme perquè som una terra de pas i una suma de gent de llocs diversos. Més que determinista, jo en diria circumstancial. Sempre hem estat sotmesos a la pressió de grans estats amb ànsies totalitzadores -com són França i Espanya- i la lluita per la supervivència de la nació treballa per la llibertat i per la igualtat, valors que ens defineixen com a senyes d'identitat. Els Països Catalans han patit situacions històriques molt dures i la resposta del país ha estat (ho diu el mateix Vicens Vives) d'onze revolucions en cinc segles, tot un rècord mundial.

Aquesta és una de les aportacions més importants de la cultura catalana al món?

Quan feia la tesi doctoral, em sorprenia la gran quantitat d'estudiants estrangers que rastrejaven la revolució a l'Ateneu Enciclo-

/ PAU FERNÁNDEZ

pèdic Popular, l'arxiu més important de l'anarquisme europeu després del d'Amsterdam. Això no coincidía amb el que ens explicaven a l'Autònoma, on els anarquistes no existien, o bé eren uns violents irracionals. La història de l'anarquisme català és una història silenciada conscientment, tant des dels sectors més conservadors com des dels marxistes. Constatar la importància d'aquesta revolució ha significat una gran eclosió en el món acadèmic durant els últims quinze anys.

Normalment, s'associa l'independentisme amb la creació d'un Estat propi. Com es concilia això amb les idees anarquistes?

El catalanisme, vulguis o no, és la defensa de la nació i, la nació, se la disputen molts grups socials. Les elits catalanes

han descobert, en les circumstàncies actuals, que Espanya els ve petita i tracten d'apropriar-se de la nació i, per tant, de desposseir-ne altres grups socials. Tot nacionalisme, alhora que defensa la nació, és un projecte polític i la gent no hi ha de renunciar per molt que siguin rics o pobres. Amb el meu llibre, també vull dir que el país és de tots i no és de ningú. D'altra banda, avui, el terme *federalisme* està adulterat i convé rescatar la concepció que en tenia Pi i Margall, és a dir, la construcció del cos polític a través del municipi lliure. El poder es distribueix de baix a dalt, des del veïnat i les assemblees. Es va construir un teixit social i polític amb base al municipi, que és lliure de federar-se amb municipis veïns dins d'àmbits nacionals. Un primer republicanisme ja ho feia i és una cosa semblant al

que fan actualment les CUP. Així doncs, no es tracta tant d'incidir per un Estat propi sinó de dotar-se d'un entramat institucional per gestionar-se públicament.

També s'ha adulterat bastant la triada revolucionària llibertat, igualtat, fraternitat, tradicionalment reservada al republicanisme.

Anarquisme i republicanisme es van gestar alhora i, per tant, comparteixen espais i militàncies. Els primers republicans solien ser anarquistes i a l'inrevés. Ara bé, hi ha una diferència sociològica entre els diversos republicans (molts dels quals són petits empresaris) i uns treballadors més proletaritzats, que comencen a tenir conflictes per interessos divergents. Al principi, molts coincideixen, però arriba un punt en què els republicans consideren que la llibertat preval sobre la igualtat i els anarquistes creuen que no és possible la llibertat sense una igualtat econòmica. Això els acaba duent a conflictes com els dels anys 30 o, fins i tot, com en l'actualitat, entre l'esquerra institucional i l'esquerra alternativa.

Quin hauria de ser el paper de l'anarquisme implícit en l'actual procés d'independència de Catalunya?

Les elits catalanes voldrien tenir un Estat mínim. La societat catalana, en canvi, no ha de perdre la seva cultura assembleària, ha de continuar exercint el protagonisme a l'hora de construir el que sigui, el que uns en diuen Estat i uns altres en diem entramat institucional per a la nació. Jo considero que hem d'aplicar aquest corrent tel·lúric català de l'anarquisme implícit, de passió per la llibertat i tendència a la igualtat, per assegurar un país fet des de baix. ◀

El tancament de l'Espai Mallorca: crònica d'un despropòsit polític

Irene Jaume
@irenejaumeg

Des de 1998 i fins a finals de 2012, al Raval, hi va haver l'Espai Mallorca. Un espai que va aixoplugar els illencs i les illenques que vivien o passaven temporades a la gran ciutat, però que també va teixir llaços amb el barri.

La majoria de les illenques que viuen a Barcelona han trepitjat o han sentit a parlar alguna vegada de l'Espai Mallorca. Aquest indret, amb 400 metres quadrats de superfície de llibreria, un petit despatx, sala d'exposicions i una cafeteria, va suposar un espai de trobada de la població illenca a Barcelona, així com una plataforma de difusió d'obres i inicia-

tives artístiques, literàries, en defensa de la llengua, etc., promogudes per entitats o col·lectius de Mallorca o de les Illes en general que viuen (o no) a Barcelona. L'espai, durant els darrers anys, va ser gestionat per quatre dones: Amanda, Carolina, Carme i Abigail, que es van mostrar molt commogudes i emocionades a l'acte que es dugué a terme el 5 de novembre, el dia del tancament definitiu.

PRIMER ACTE: PLOU SOBRE MULLAT

La situació començà a ser insostenible quan Francina Armengol (PSIB-PSOE) encara era la presidenta del CIM. El Gremi d'Editors era el responsable d'abonar els pagaments a través d'una subvenció de 250.000 euros del departament

insular de Cultura, que sempre tardava a arribar i, en conseqüència, retardava tots els pagaments, tant a editores com a treballadores. El 2011, es van fer alguns pagaments que van fer subsistir de manera precària l'espai durant mig any, però el problema continuava sense resoldre's. Si bé al principi semblava un problema de caire administratiu, amb la majoria absoluta del PP al Govern i al Consell, el problema va adquirir un matís polític clar.

SEGON ACTE: ESPAI ILLES O FER VEURE QUE HI CREUS

El vicepresident i conseller de Cultura, Patrimoni i Esports -Joan Rotger (PP)- i l'exconseller d'Educació i Cultura -Rafel Bosch (PP)- van mantenir reunions per desencallar la situació, però la voluntat i

les bones paraules no es van materialitzar en fets i solucions reals a l'agonia de l'espai illenc. Per aquest motiu, el febrer de 2012, el Gremi d'Editors va anunciar la seva renúncia a la gestió de l'espai i va instar el Govern Balear i el CIM a fer-se'n responsables. Van moure fitxa i insistiren en la creació d'un Espai Illes. Després d'una reunió amb tots els sectors i les administracions implicades (govern, CIM, Gremi d'Editors i la col·laboració final de l'Institut d'Estudis Baleàrics), es va confirmar la continuïtat de l'Espai Mallorca. La pregunta era: fins quan? Els pagaments seguien sense arribar a l'hora.

TERCER ACTE: ABANDÓ INSTITUCIONAL I TANCAMENT

A finals d'octubre, el Gremi d'Editors es va plantar i va anunciar el tancament definitiu de l'Espai Mallorca després de tres anys de problemes d'impagaments constants. Els editors responsabilitzaren el CIM i el Govern Balear per la seva falta de suport i el Govern Balear i el CIM es van limitar a dir que l'espai no depenia d'ells, només ho feia a través de les sub-

El Gremi d'Editors es va plantar i va anunciar el tancament definitiu de l'espai el mes d'octubre de 2012

vencions. En definitiva, ni el CIM ni el govern ni el Gremi d'Editors no van ser capaços de trobar una manera de poder i voler tirar-ho endavant.

Una setmana després de l'anunci, però, Crits i Renou va convocar una assemblea oberta per poder plantejar un nou model de gestió col·lectiva de l'espai. ◀

Jornada de tancament de l'Espai Mallorca, on va participar el poeta Enric Cassas, el 6 de novembre de 2012 /
EDGAR ALEMANY

Xavier Diez

L'Anarquisme fet diferencial català

Influència i llegat de l'anarquisme en la història i la societat catalana contemporània

ISBN 978-84-92559-44-2 | 120 pàgs. | 9 €

www.viruseditorial.net | www.viruslibreria.net | info@viruseditorial.net

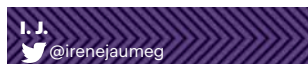
editorial - distribuïdora - llibreria web

editorial
virus

L'associació Crits i Renou agafa el relleu i crearà un nou espai al Raval

De col·lectiu que va néixer per reivindicar l'existència de l'Espai Mallorca a associació que gestionarà el nou espai

El col·lectiu Crits i Renou es va presentar el febrer de l'any passat amb una marató d'11 hores en suport de l'espai del carrer del Carme. El grup, format per persones a títol individual usuàries de l'espai, va reaccionar ràpidament a la primera notícia de tancament imminent. Sota el lema "L'Espai Mallorca també el feim nosaltres!", van omplir de poesia, música i reivindicació tot un dissabte de febrer. Casasses, Pedrals, Blanccallum Vidal, Joana Gomila, Pèl Capell... I així fins arribar a una vintena d'artistes.

L'entitat treballa des de fa mesos per elaborar un nou model de gestió i aconseguir un local

L'acte culminant, però, es dugué a terme el 5 de novembre de 2012, el dia del tancament definitiu. A l'acte, hi van participar persones com Roger Mas, Edgar Alemany, Antoni Clapés o el Cor Jove del Palau. La presència de personalitats vinculades, sobretot, al món de la cultura fou la manera de donar suport al col·lectiu i a l'espai i, entre elles, s'hi trobaven Maria del Mar Bonet, Toni Catany, Sebastià Alzamora o Emili Manzano, entre altres. Precisament aquest últim, en declaracions a la

DIRECTA, va pronunciar una frase que resumeix molt bé el despropòsit polític i cultural del tancament de l'Espai Mallorca: "Si aquí (a l'Espai Mallorca) es venguessin capells de palla, siurells i ensaïmades, no els molestaria".

Crits i Renou treballa des de fa mesos per elaborar un nou model de gestió i, alhora, ha dut a terme la negociació amb l'Ajuntament de Barcelona per desencallar la gran pedra al camí d'aquest projecte: l'espai físic on poder tornar a engegar les propostes culturals i tornar a tenir una llibreria i una sala polivalent. A través d'assemblees obertes, el col·lectiu ha anat perfilant el nou model i la captació de socis i sòcies que puguin fer possible augmentar la base social del projecte i dotar de fons el nou espai.

D'USUÀRIES A GESTORES

Les primeres assemblees de finals d'octubre de 2012 van tenir molt quòrum (gairebé una cinquantena de persones), segons ens explica Alexandra Fiol, membre de l'associació, per debatre "què s'havia de fer, què volíem fer, quin era el futur. D'allà, en sortiren dues idees bàsiques: que s'havia de fer alguna cosa sonada pel tancament (5 de novembre), una activitat que reivindicàs l'ús i sobretot la necessitat de l'existència de l'Espai, i que, com a usuàries que creïem en el projecte, ens comprometíem a mantenir-lo. La desídia política no podia ser un entrebanc". Paral·lelament a la convocatòria d'assemblees, Crits i Renou es posà en

La paradeta de Sant Jordi de la plaça Vicenç Martorell es va omplir de llibres i roses de paper. També hi signaren llibres Lucia Pietrelli, Sebastià Bennassar, Pau Vadell i Sebastià Portell / JOAN ADROVER

Amb espai o sense, les assemblees de Crits i Renou no han deixat de dur-se a terme. A la imatge, la primera assemblea que es va poder fer al nou espai / CRITS I RENO

contacte amb l'Institut de Cultura de Barcelona. "Va ser un cop dur, el local és d'una entitat privada i té un propietari; la negociació, per força, seria difícil". Tot i així, el col·lectiu va engegar el debat de com s'havien d'organitzar. Les assemblees deixaren de ser tan nombroses i ja no tenien lloc on reunir-se. "L'Espai Vila-web ens va acollir en un principi i, després i sobretot, la Mandanga (un espai cooperatiu d'arquitectes al carrer Picalquers, 2, just davant l'antic Espai) ha estat vital per tenir un espai on poder discutir i planificar el futur". El col·lectiu passa a constituir-se com a associació i comencen les negociacions amb la propietat, que posa unes condicions "inacceptables i inassumibles" per a Crits i Renou. Així doncs, s'inicià la recerca d'un nou espai.

FER ILLES FENT BARRI

"L'Espai Mallorca no només és un espai per a illencs i des dels illencs, sinó que també forma part del teixit cultural i social de Barcelona i, sobretot, del barri on estava i on consideràvem que havia de continuar estant". Amb l'ajuda de la Cooperativa Integral Catalana durant tot el procés i la Fundació Tot Raval, l'associació anava cercant espais al barri.

Finalment, el 8 de març es confirmà la notícia de la reobertura de l'espai, ja que Crits i Renou va signar un contracte amb el Patronat Municipal de l'Habitatge, propietari dels locals situats a la plaça Vicenç Martorell, 1. ◀

"La idea és que, com a molt tard després de l'estiu, es pugui inaugurar la sala polivalent i la llibreria"

Entrevista a Joan Tomàs Martínez, membre de Crits i Renou i poeta

Quin serà el futur de l'espai? Com ho decidireu?

Està en mans del centenar de sòcies i socis i de l'assemblea, que és on resideix la sobirania de l'associació. Hi ha una sèrie de qüestions que estan damunt la taula i que s'han d'anar decidint com, per exemple, el nom definitiu de l'espai, el model concret que es vol dur a terme, l'aplicació concreta d'aquest model de gestió...

Si el més concret encara no està gaire ben definit, quin tipus de model

més general heu triat per poder començar?

A partir de l'associació creada, la idea és gestionar l'espai amb les aportacions dels socis i les sòcies, més els ingressos que pugui generar l'activitat del propi espai, de moment.

Esperau rebre qualche tipus de subvenció pública?

No renunciem a les subvencions perquè entenem que ens hem apoderat d'un servei que era públic i ara el duem a terme nosaltres, però en no en volem dependre.

Quan es preveu la inauguració de l'espai?

No tenim data, de fet, a la propera assemblea s'ha de parlar sobre aquest tema. La idea és que, com a molt tard després de l'estiu, es pugui fer una inauguració dels dos espais: la sala polivalent i la llibreria. Probablement, tot i que no es pugui obrir de manera immediata, s'aniran fent activitats i actes per no apagar la flama que s'havia encès. Un bon exemple és Sant Jordi, quan vàrem obrir el local al públic i hi vàrem muntar una paradeta tot el dia. ◀

/ JOAN ADROVER

Versos contra l'ocupació israeliana

Tres grups que clamen, en una sola veu, veritats puixants i que semblen arreu del món les llavors que germinaran processos de solidaritat amb la lluita del poble palestí contra l'ocupació israeliana. Són Palestinian Rapperz, Black Unit i Watar Band i s'aglutinen al voltant del projecte Palestinian Unit, que aquest mes de maig aterra a l'Estat espanyol, fent parada a Madrid, Bilbao i Barcelona.

Mireia Chavarría
@La_Directa

“Passen els dies i la història es repeteix: els joves continuen sacrificant la seva sang per alliberar aquesta terra”, rapeja Aman, cantant del grup Palestinian Rapperz, en la seva aparició a la pel·lícula *Check Point Rock* de Fermín Muguruza. Aquesta incertesa permanent enaïgua el present angoixant d'una terra víctima del salvatisme propi de la colonització i transmet, de generació en generació, la por que genera l'opressió, per una banda, i la impotència de no poder alliberar els territoris ocupats per Israel, per l'altra.

Del polsim amarat de sang d'un poble enormement dolgut, les veus de Palestinian Unit aixequen un bri d'esperança per ell i s'esmercen a descriure la inseguretat que ofega la seva vida quotidiana, a denunciar els crims del sionisme i a reivindicar els drets del poble palestí. Des d'estils tan diferents com el rap, el Rhythm&Blues, el Soft Rock o la música tradicional, el projecte vol explicar la realitat que es viu a la Franja de Gaza i llançar un missatge d'entesa i confiança que travessi totes les barres, per molt infranquejables que semblin, ja que, segons els artistes que conformen la iniciativa, “en la música, hi trobem esperança”.

El projecte vol explicar la realitat que es viu a la Franja de Gaza i llançar un missatge d'entesa que travessi totes les barreres

Les lletres de Palestinian Rapperz (PR) són poesies erigides sobre els murs que separen la realitat palestina de la resta d'un món que la desconeix o la ignora i que delimiten una societat desgastada que s'esfilagarsa a mesura que es fa més evident que els atemptats als drets humans han esdevingut fenòmens quotidians. Són paraules que creixen amb la força de la frustració i que fan una crida a

la construcció d'un front unitari que uneixi diferents faccions socials i polítiques de Gaza i Cisjordània per plantar cara a l'ocupació israeliana. Al ritme de la música, demanen tolerància, pau i normalitat.

Seguint la mateixa línia, el grup Black Unit, nascut el 2008, també adopta el rap com a eina per a la crítica social i la reivindicació dels drets de les comunitats més desfavorides, seguint el llegat de les iniciadores d'aquest estil musical. De fet, els seus versos, que descriuen la situació a Gaza, ens remunten als que, segons el sociòleg M. E. Dyson, són els orígens del rap. I és que, tal com explica, les primeres cançons van ser cantades a l'Àfrica i eren una “font d'identitat racial que permetia l'expressió de les condicions socials i personals en un llenguatge exempt de censura”. Ara bé, ni la música de PR ni la de Black Unit tenen el component masclista que se solia filtrar en aquestes produccions orals, que eren una forma de reafirmació de pertinença a una comunitat oprimida que, sembla ser, no concebia la dona com a part d'aquesta comunitat. El que sí que comparteixen és la voluntat d'utilitzar el rap per transformar les ferides i el sofriment en art. És

per això que el musicòleg i crític musical Paul Gilroy, sobretot en relació amb els cantants nord-americans de hip-hop de finals dels anys 70, descrivia aquest estil musical com “la banda sonora de la dissidència racial”, referint-se a la doble opressió viscuda per la classe treballadora migrant resident a les urbs dels EUA.

L'ovella negra del projecte, Palestinian Unit, defuig el rap i es decanta pel Rhythm&Blues, una música una mica més plàcida que recupera cançons tradicionals palestines i fa un viatge fins a les arrels de la cultura d'aquest poble. A la vegada, però, incomoden tant com les elaborades per la resta de formacions, ja que també conceben la música com a element de protesta contra l'ocupació i el bloqueig. De fet, la seva primera actuació va ser poc abans de l'atac israelià anomenat *Plom fos* i de seguida es van afanyar a actuar, dos mesos després, en un espai que havia quedat en runes a causa de les bombes israelianes, el Teatre de la Creu Roja de Gaza. El missatge de desafiament, doncs, quedava palès: els components del grup seguien vius i no es donaven per vençuts; ben al contrari, estaven disposats a continuar lluitant per l'alliberament de la seva terra.

Els Watar Band són una de les tres potes del projecte Palestinian Unit. Mohammad Lomani (a dalt a l'esquerra) i Shady Abu Shahla (a baix a l'esquerra) són els únics que podran viatjar a l'Estat espanyol

Desafortunadament, però, només dos músics de Palestinian Unit podran viatjar a l'Estat espanyol i oferir els concerts que tenien previstos, a causa de les dificultats logístiques i econòmiques que suposa sortir de Gaza per dur a terme una activitat d'aquest tipus. Tot i que, a la franja, acostumen tocar tots junts, quan actuen a l'exterior, sovint es veuen obligats a acceptar aquestes condicions. Tanmateix, això no els impedeix continuar construint plegats el projecte que tenen en comú. Entre d'altres coses, actualment estan treballant en l'elaboració d'un vídeo que immortalitzi i difongui el poema que han musicat, pel qual ara busquen finançament. Es tracta del text *We teach life, Sir* (Nosaltres professem vida, senyor), escrit i recitat per la palestina Rafeef Ziadeh, amb més de 400.000 visites al Youtube. L'objectiu: “Retratar la vida dels innocents, assedegats de justícia i llibertat”, conscienciar el món que “l'art, en totes les seves formes, pot sobreviure malgrat l'ocupació, el setge i l'emprisonament”. ◀

Concerts de Palestinian Unit a l'Estat espanyol:

Madrid, 10 de maig (Salón de Actos del Colegio Lope de Vega)
Barcelona, 15 de maig (Espai de Joves Fontana)
Bilbao, 17 de maig (Bilborock)

POCA BROMA.

HURACAN MERKATOR

L'ÚNICA ATRACCIÓ QUE ELEVARÀ LA TEVA CAPACITAT D'ENDEUTAMENT FINS A LÍMITS IMPENSABLES. COMPRA PREPARENTS!, HIPOTECAT PER 40 ANYS!, COMPRA UNA SEGONA RESIDÈNCIA!, TENS CRÈDIT!, L'ENTITAT FINANCERA T'ESTIMA COM UN FILL! QUAN PARIS DE PLUIR EN L'ABUNDÀNCIA, EN POCS MESOS, ET DEIXARAN CAURE A GRAN VELOCITAT, EXPERIMENTANT SENSACIONS MAI VISQUEDES COM LA PÈRDUA DE LA FEINA, LA CASA...

LA MUNTANYA D'INVERSIONS RUSSES

POP DE L'ESPECULACIÓ

BARRI INTERNET

@galapita — @Hibai_ — @josianito

VIRALITAT

Vídeo viral del PP hackejat

Dos anys després del 15-M, coincidint amb el seu segon aniversari, el PP ha llançat un vídeo amb imatges d'assemblees i mobilitzacions sota el nom *Ens representen?*

Una de les persones que surt a les imatges ho ha *hackejat* i aprofita per convocar les mobilitzacions d'aquesta setmana.

Vídeo del PP: ves.cat/fs4S
Vídeo del moviment Escrahe al sistema:
vimeo.com/65640479

CAP A LA INDENPENDÈNCIA (DEL CIBERESPAI)

Llançament de Debian 7.0

Debian 7.0 *Wheezy* s'ha llançat aquest cap de setmana després de molts mesos de desenvolupament. Debian és una distribució de linux que es desenvolupa de manera completament desinteressada i en comunitat; és la distribució de referència per al món *hacker* i *hacktivista*. És una de les distribucions més segures i estables, una elecció molt bona per equips informàtics que vulguin fiabilitat o un rendiment alt.

Aquesta nova versió de Debian inclou diverses funcionalitats interessants, com, per exemple, el suport multiarquitectura, diverses eines específiques per desplegar infraestructura de núvol privat, un instal·lador millorat i tot un conjunt de còdecs i reproductors multimèdia que eliminen la necessitat d'utilitzar repositoris de tercers.

Per commemorar el llançament, s'han celebrat festes a moltes ciutats, inclosa Barcelona.

A què esperes per instal·lar-te Debian?

Més info a: www.debian.org

DEF CON TROLL

Monstration

La mani de monstres que se celebra cada 1 de Maig a Moscou, que barreja la tradició del primer de maig amb la cultura friki9 de la xarxa.

Igual d'absurda que la majoria de manifestacions a les que vas, però molt més divertida.

Vídeo: ves.cat/fsZe
+info: monstration.ru

ARBRE GENEALÒGIC

Els noms de Debian

El nom *Debian* és tota una declaració d'amor *nerd*. Li va posar el seu creador, Ian Murdock, ajuntant les primeres lletres del nom de la seva dona (que es deia Deborah) i les seves pròpies (Deb+Ian). Posteriorment, van trencar, però això ja és una altra història.

Tots els noms de les versions de Debian estan trets de personatges de la pel·lícula de dibuixos animats *Toy Story*. Aquesta seria la llista completa dels noms anteriors a Wheezy:

Buzz (Buzz Lightyear): Debian 1.1
Rex (el tiranosau): Debian 1.2
Bo (Bo Peep, la pastoreta de porcellana): Debian 1.3
Hamm (porquet guardiola): Debian 2.0
Slink (el gos Slinky): Debian 2.1
Potato (Mr. Potato): Debian 2.2
Woody (el cowboy): Debian 3.0
Sarge (el líder de l'exercit de plàstic verd): Debian 3.1
Etch (la pantalla de joguina que serveix per dibuixar): Debian 4.0
Lenny (els prismàtics): Debian 5.0
Squeeze (els alienígenes verds de tres ulls): Debian 6.0

SOFG

AFK i BTK

AFK és l'acrònim d'*away from keyboard* (fora del teclat) i és l'expressió que usen moltes internautes per referir-se a tot el que succeïx quan estan *desconnectades* o allunyades de l'ordinador. Quan tornen a connectar-se, solen escriure BTK (*back to keyboard*, de tornada al teclat) al xat per comunicar a la resta que s'acaben de posar davant la pantalla.

LA FORÇA OBSCURA

L'ombra del cedre és allargada

CEDRO, l'associació que gestiona els drets d'autoria i de propietat intel·lectual de les autores i editores espanyoles ha començat la seva campanya de fustigació a les universitats.

La campanya va començar fa mesos, abans que la nova llei de propietat intel·lectual (o llei Lassalle) obligués les universitats a pagar un cànon. CEDRO va amenaçar diverses universitats amb demandar-les si no retiraven de les seves webs o campus virtuals "fragments" de continguts que ells consideraven que vulneraven els drets d'autoria. Aquests *fragments*

no són altra cosa que llibres de text o bibliografia de referència per a les carreres universitàries. Un jutge ja ha obligat la UAB a retirar-los i a pagar una multa de 300.000 euros.

Ens trobem amb un exemple clar de la lluita entre el dret de càtedra o de citació en contextos educatius i la protecció de les autores. El dret de càtedra és un mecanisme fonamental per a la transmissió dels sabers i, sense ell, hagués estat impossible el coneixement que tenim de les ciències i les lletres. Es tracta d'un pas més en el camí de convertir la universitat en un espai de privatització del coneixement.

TWITEEEEEEEEEEL

Beatriz Talegón, la gran esperança blanca del PSOE, es basa en les dades d'un bloc de *pseudociències* per assegurar que, darrere el 15-M, hi ha la dreta. *No comments.*

DARTH VADER

La llista 301

Ja hem parlat de la llista 301, una mena de *llista negra* de països pirates que utilitzen els Estats Units com a mesura de pressió perquè altres països modifiquin les seves lleis de propietat intel·lectual al gust de la indústria americana.

S'acaba de publicar la llista d'aquest any i, cosa que farà content el ministre Wert, l'Estat espanyol ja no apareix entre els països més pirates. La llista felicita l'Estat pels passos fets després de la llei Sinde i la nova llei Lassalle i l'exclou del llistat

de països *més dolents* per passar al dels *dolents que cal vigilar*. Fins i tot avancen que elaboraran una sèrie de "recomanacions" perquè millorem (més encara). I els governs de PP, PSOE i CiU continuaran obeint.

Hi ha països, com Xile, que no reconeixen la validesa d'aquesta llista. L'enemic pirata número 1 del 2013 és Ucraïna i els països del sud (Veneçuela, l'Argentina i Xile), que repetiran curs.

AGENDA

Festes de Primavera de Sant Andreu

DV 10/05 PLAÇA DE CAN FABRA

Programa: 18h Taller de hip-hop, a càrrec de Joan Armand 21h Botifarrada ecològica amb quinto i rom cremat, a càrrec de L'Harmonia 22:30h Actuació de Dj's, a càrrec de PGP i Torrents Vinyl DS 11/05 11h Despertar trabucaire amb trabucaires, geganters i grallers de Sant Andreu 11h Mostra d'entitats 11:30h Demostració de slot i demostració de country. Taller infantil de pintura. Taller de jocs de taula. 12h Tast de cervesa i taller de tapes. Taller obert de dansa del ventre 12:10h Demostració de tai-txi 12:30h Demostració de dansa del ventre 12:40h Exhibició dels Diables del Mercadal Infernal 13h Presentació de l'Harmonia 13:15h Actuació de l'Esbart Mare Nostrum 14:30h Paella popular a càrrec del Grup de Suport a les detingudes el 29-M 17h Espectacle *Visca l'escola*, a càrrec de Marta Amatriain, AMPA Mestre Gibert 17:30h Cercavila 18h Cinefòrum amb *Memorias del saqueo* 18:30h Xocolatada infantil amb melindros, a càrrec de L'Harmonia 18:30h Concert amb la Colors Band 19h Espectacle *Niu* 22:30h Concert Activos Tóxicos 00h Cremada a càrrec de Diables de Sant Andreu, Mercadal Infernal, Trinifoc i La Satànica. 00:30h Concert de la Kinky Dub Machine DG 12/05 10h Recorregut històric *Quan Sant Andreu es va dir Harmonia (1936-1939)* Inici a la plaça Orfila 11h Bicicletada 25è aniversari de l'escola Mestre Gibert 11h Visita guiada al recinte de la Fabra i Coats, a càrrec d'Amics de la Fabra i Coats i L'Harmonia 12h Intercanvi d'experiències compartides davant la crisi amb la col·laboració de Cia. La Gralla, Rebost Solidari, Mercat d'intercanvi Trocandreu, Xarxa d'Economia Solidària. Xerrada sobre la penyora fiscal. 13h Vermut musical amb la Banda Resakón, a càrrec de la Festa Major Revindicativa.

Més info: ateneuharmonia.wordpress.comDJ09^{/05}

GIRONA

Concentració de suport a Kan Kolmo
19h Punt de trobada de la Rambla
Més info: kankolmotxirona.blogspot.com

TARRAGONA

Vaga general d'educació
Tarragona: 12h Concentració davant els Serveis Territorials. C. Sant Francesc
18h Manifestació Plaça Imperial Tarraco
Org: Educació en lluita

DV10^{/05}

BANYOLES

Xerrada: 'Idees per avançar cap al repartiment del treball i la riquesa'
20h Casal Popular Independentista del Pla de l'Estany. C. Muralla, s/n. Amb Iñaki Gil de San Vicente. Org: Endavant

BARBERÀ DEL VALLÈS

Cinefòrum: 'La Kosturica. Un projecte agroecològic'
19:30h Ateneu de Barberà. C. Sant Pere, 4. Org: EAB. Més info: eab-barberadelvalles.blogspot.com.es

DS11^{/05}

BARCELONA

Festa del comerç just i la banca ètica a Sant Andreu
10h Plaça Orfila

Presentació de la campanya solidària 'Ni 7 ni 1 ni mig ni cap'
12h Plaça del mercat del Clot. Més info: www.solidaritat29m.noblogs.org

Manifestació

'Els seus plans, la nostra misèria'
17:30h Plaça de la Barceloneta.
Org: Ciutat Vella es rebel·la!

CERVERA

Cinquè aniversari de l'Assemblea de Joves de Cervera
Programa: 17h Cau al carrer. Pati de la Universitat. 19h Mostra de cultura popular. Pati de la Universitat. 21:30h Sopar popular. Pati de la Universitat. 23:30h Concert: Brams, At-Versaris, Posem la Quarta. Polivalent de Cervera. Més info: ajcervera.blogspot.com

GRANOLLERS

Xerrada: 'Rotxec, història etimològica i complementària de l'independentisme combatiu revolucionari'
18h Anònims, menjars i pensars
C. Ricomà, 48

MONTCADA I REIXAC

Cercavila de suport a Can Piella
18h Estació Centre de Rodalies Renfe
Més info: www.canpiella.cat

SANT CUGAT DEL VALLÈS

Acte solidari de suport a la Revolució Bolivariana
19:30h Casal Popular La Guitza
C. Migdia, 13

SANTA MARIA DE PALAUTORDERA

Festival Salut per la pau
Programa: 10h Bols / Moviment respiració 11h Txi-kung 12h Dansa Africana (Susana Muñoz)
12:45h Poema recitat amb música
13h Estiraments energètics amb melodies per a l'ànima 13:45h Menjar en presència 16h: Musicoteràpia 17h Pilates en

família 18h Ioga 19h Dansateràpia 20h Músics del Montseny (Jam Session) Lloc: Envelat 10h Alimentació sana i conscient (grup d'alimentació) 12h La pau en la post-humanitat 13:30h Treballant les emocions (Josep Pich/Mercedes) 16h Salut (Ecoxarxa Montseny) 18h Espai de pau, paraules de pau i debat sobre la pau positiva. Lloc: Centre Cívic. Org: Cooperativa Integral Catalana

DG12^{/05}

BARCELONA

Primer campionat de bàsquet amateur del CSO Old School
9h CSO Old School. Av. Vallcarca, 85

LLEIDA

No tornem perquè sempre hem estat aquí
Manifestació per la justícia global
18h Plaça Ricard Vinyes
Dia de la Marea Blanca per la sanitat pública. 17h Plaça Ricard Vinyes

REUS

Passi de vídeo: 'En el mundo a cada rato'
20:30h Bar Campus C. Sant Llorenç, 11
Org: Assemblea Popular de Reus

FREQUÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info
Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org
Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica (només web)** www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona)** www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.4FM Sabadell** www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos (només web)** www.radiokaos.cat | **Postscriptum Radio (només per internet)** www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà** www.radiopinsania.wordpress.com | **Ràdio 90 101.4FM Olot** www.r90.org | **Ràdio Klara 104.4FM València** www.radioklara.org | **Ràdio Malva 105FM València** www.radiomalva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi** www.radioaktivafm.blogspot.com | **Ràdio Mistelra 101.4FM Dénia - La Xara** www.lamistelera.org | **Ràdio Bala 106.4FM Manresa** <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

DILLUNS: 20:30h. Notícies 1
DIMARTS: 20:30h. Tv Animalista
DIMECRES: 20:30h. Contra-Infos

DILLUNS: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de La Tele
DIVENDRES: 21h. Programa de l'alguia

DISSABTE: 22h. Cineclub 1
DIMECRES: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 9

Anticicló i temperatures pràcticament d'estiu. Núvols d'evolució a les comarques de Ponent a la tarda i el vespre.

DIVENDRES 10

Les tempestes es desenvoluparan amb força al Pirineu i deixaran ruixats curts al nord de Lleida, Barcelona i Girona.

DISSABTE 11

De nou, la falca anticiclònica ens arregarà i portarà ambient estable amb termòmetres per sobre dels 20 graus.

DIUMENGE 12

Més del mateix. Màxima curta i ambient molt agradable, amb valors màxims entre els 20 i els 25 graus.

DILLUNS 13

Calma. Mar plana. Ambient plaquí i avorrit per les meteorologies. La natura esclatarà, plantes florides i insectes arreu.

DIMARTS 14

Un petit front començarà a inestabilitzar l'atmosfera a última hora del dia. A Ponent, cauran ruixats curts amb calamarsa.

/ DAVID FERNÁNDEZ

«És vital comptar amb mitjans propis que lliurin el combat ideològic»

Antoni Lluís Trobat
@La_Directa

La Tuerka CMI' ha triomfat pel seu format innovador, que xoca molt el públic espectador: una tertúlia política ambponents i temes fora del comú. Des de la tardor de 2010, quan començàreu a caminar a TeleK i, després, també a Canal 33 Madrid, ha passat a ser tot un fenomen. Com ho expliqueu?

No estem acostumades a veure, a cap mitjà de comunicació audiovisual, un espai amb posicions tan desacomplexades que, a la vegada, sigui prou heterogeni per poder portar diputades del PP o d'Amaiur, un activista queer, una portaveu de la PAH o els prestigiosos -i polèmics- professors Juan Carlos Monedero -*spindoctor* d'IU i autèntic Mick Jagger de la ciència política ibèrica- i Jorge Verstrynge -exsecretari general d'AP reconvertit en militant contra el neoliberalisme.

Aquest és el plantejament des del principi?

El propòsit va ser fer un programa de debat polític seriós, de qualitat i sense la mordassa del políticament correcte, que sovint tapa la boca de l'esquerra subalterna, si abans no ho ha fet la dreta mediàtica. Partiem del fet que, en el món de la televisió, la tertúlia era un terreny pràcticament vetat als moviments socials i a les veus crítiques i que calia obrir un espai nou i trencador.

Busqueu la màxim objectivitat?

No ho som, d'objectius, perquè l'objectivitat no existeix; però sí que som defensors de la pluralitat i del fet que es puguin escoltar totes les veus. Tanmateix, la manera d'enfocar els temes sempre té un biaix ideològic, el del nostre equip. Dos anys i escaig després d'encetar aquesta aventura, estem molt contents: ens veu gent de tots els pobles de l'Estat i de l'Amèrica Llatina i, modestament, som una referència comunicativa que comença a quallar.

Tot plegat s'ha bastit amb pocs mitjans. És així?

La militància i l'autogestió han estat clau. La Tuerka és un col·lectiu de persones voluntàries que, amb molt d'esforç, han edificat el programa. Ningú no cobra i tothom treu el temps d'on pot. A banda, hi hem vinculat la productora CMI (Con mano izquierda) amb la idea de generar un instrument que ens doni mecanismes perquè el projecte continuï.

Sobta especialment el rol que adoptes al programa, entre acadèmic i sarcàstic, amb monòlegs a l'inici, i també el paper que hi té un cert humor cinic. Molt a l'americana...

Crec que hem d'aspirar a poder emular els programes que fan els nostres enemics, però des de la nostra òptica. Sovint, les experiències audiovisuals de l'espai movimentista i d'esquerres s'assemblen, perillósament, a un avorrit *butlletí intern* d'una organització més o menys clàssica. Nosaltres aspiràvem -i és una dèria personal, sorgida de la meua passió pel cinema i per

la comunicació política- a construir un producte crític, però amb potencial d'arribar a la majoria de la població. No ens agraden les etiquetes *underground* ni *comunicació alternativa*. Tenim vocació majoritària. La televisió és ideologia. I la nostra funció és mostrar a la ciutadana que no ha de renunciar a pensar per ella mateixa.

En l'actual context de crisi, quin paper juga la comunicació?

En un moment en què tot es redefeix i comença una batalla per clarificar què volen dir conceptes com *democràcia* o *sobirania*, és vital que els poders populars -la gent, la ciutadania- comptin amb mitjans propis que lliurin el combat ideològic. I això és el que estem intentant.

Des de fa uns mesos, també condueixes 'Fort Apache' -amb un format similar a 'La Tuerka CMI'- a HispanTV, un canal televisiu per als països de parla castellana propietat de l'Estat iranià. Com es gestiona això?

Actuar per transformar suposa, com en aquest cas, navegar entre contradiccions; en som conscients. HispanTV és una cadena lligada a un règim teocràtic, però, pel seu posicionament enfrontat als *neocons* espanyols i europeus -Esperanza Aguirre, a instàncies del govern estatal, ha fet el possible per anar-hi a la contra!-, cedeix espais per a la llibertat d'expressió i una lectura crítica de la realitat, que fan que un programa com *Fort Apache*, allà, sigui possible. A la graella d'un canal generalista espanyol, no se'ns donaria cap marge de maniobra. ◀

Pablo Iglesias Turrión

Presentador de
'La Tuerka CMI'

Format al caliu del cicle alterglobalitzador dels primers anys d'aquest segle, Pablo Iglesias Turrión (Madrid, 1978), forma part dels moviments socials espanyols sorgits al voltant dels centres socials autogestionats i d'experiències de comunicació social com Sindominio, Universidad Nómada o Diagonal. Politòleg a la Universitat Complutense de Madrid i especialista en acció col·lectiva, és el presentador, des de fa gairebé tres anys, de 'La Tuerka CMI'. Un programa televisiu de debat polític que ha trencat motlles per la seva actitud crítica cap als mitjans de comunicació del poder i per incorporar una estètica poc habitual en la contrainformació tradicional. Actualment, el programa compta amb un públic creixent als Països Catalans.